

วารสารเพลงดนตรี
MUSIC JOURNAL

ISSN 0858-9038

Volume 31 No.02
October 2025

EDITOR'S TALK

สวัสดีผู้อ่านเพลงดนตรีทุกท่าน ดอนรับเข้าสู่เดือนตุลาคมด้วยเนื้อหาสาระที่น่าสนใจมากมาย เริ่มต้นด้วย Dean's Vision กับวิสัยทัศน์ “Rethink, Rebuild, Recreate: วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ในศตวรรษที่ ๒๑” โดยคุณบดี อาจารย์ ดร.ปิยวัฒน์ หลุยลภ ประเสริฐ ที่จะบอกเล่าถึงแนวทางการปฏิรูปการศึกษาดนตรีเพื่อสร้างศิลปินที่เป็นทั้งนักคิดและผู้ประกอบการในโลกยุคใหม่

Music Re-Discovery นำเสนอบทความ “มนุษย์/ดนตรี/หนังสือ” ตอนที่ ๒๐ ในตอน “มรณกรรม ‘วาทะกักร’” โดยจะพาผู้อ่านไปสำรวจเอกสารงานศพพระเจนดุริยางค์จากจดหมายเหตุแห่งชาติ และหนังสืออนุสรณ์ผู้วายชนม์คนตระกูลวาทะกักร ๓ เล่ม ซึ่งเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ฉายภาพวาระสุดท้ายของครูใหญ่ทางดนตรีท่านนี้

Musical Theater พาไปสัมผัสเบื้องหลังการกำกับการแสดงโอเปร่าขนาดสั้น Coffee Cantata ของ J.S. Bach ที่หยิบยกเรื่องราวในยุคบาโรกมาตีความใหม่ให้ทันสมัยในบรรยากาศร้านกาแฟ “Star Bach” พร้อมสอดแทรกมุมมองตัวละครหญิงยุคใหม่ที่กล้าตัดสินใจ

YAMP ฉบับนี้พาชมกิจกรรมดี ๆ ของนักเรียนเตรียมอุดมดนตรี เริ่มต้นด้วยโครงการ “YAMP Music Education Project 2568” การบูรณาการดนตรีศึกษาเพื่อสอนน้อง ๆ ระดับประถมศึกษา ต่อด้วยบทความ “กิจกรรมจิตอาสา

ณ มูลนิธิเด็กอนุบาลหมู่บ้านเด็กสานรัก” ที่นำเสนอเสียงดนตรีไปมอบความสุขและรอยยิ้มให้แก่สังคม

Contemporary Music ร่วมเดินทางไปกับวง Tacet(i) Ensemble ในบทความ “เมื่อโลกใบเก่า พบเจอโลกใบใหม่” บันทึกการเดินทางทัวร์คอนเสิร์ต ณ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี กับการนำผลงานดนตรีร่วมสมัยจากเอเชียไปจัดแสดงในเทศกาลระดับโลกอย่าง Beethovenfest และ Studio of Ensemble Musikfabrik

Music & Health บอกเล่าเรื่องราว “๑๐ ปี วงประสานเสียงศาลาชาลยาหนุ่มสาวน้อยน้อย” กับเส้นทางความสุขของ “ชุมชนแห่งเสียง” ที่ใช้การร้องเพลงประสานเสียงเป็นเครื่องมือสร้างสุขภาพกายและใจให้แข็งแรงตามแนวคิด Active Aging

Music: Did you know? ส่งท้ายด้วยตอนที่ ๓ ของบทความ เสียงเพลงแห่งการต่อต้าน พาไปเจาะลึกเรื่องราวของ Giuseppe Verdi กับบทเพลง “Va, pensiero” จากอุปรากร Nabucco ที่กลายเป็นสัญลักษณ์แห่งการรวมชาติอิตาลี และพลังของดนตรีที่ให้เสียงแก่ผู้ไร้เสียง

ดวงฤทัย โฟคะรัตน์ศิริ

MUSIC JOURNAL

วารสารเพลงดนตรี

Volume 31 No. 2
October 2025

กองบรรณาธิการของสงวนสิทธิ์ในการพิจารณาคัดเลือกบทความลงตีพิมพ์โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า สำหรับข้อเขียนที่ได้รับการพิจารณา กองบรรณาธิการของสงวนสิทธิ์ที่จะปรับปรุงเพื่อความเหมาะสม โดยรักษาหลักการและแนวคิดของผู้เขียนแต่ละท่านไว้ ข้อเขียนและบทความที่ตีพิมพ์ ถือเป็นทัศนะส่วนตัวของผู้เขียน กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย และไม่ขอรับผิดชอบบทความนั้น

เจ้าของ

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์
มหาวิทยาลัยมหิดล

บรรณาธิการบริหาร

ดวงฤทัย โฟคะรัตน์ศิริ

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

ธัญญวรรณ รัตนภาพ

ที่ปรึกษาของบรรณาธิการ

Kyle Fyr

ฝ่ายภาพ

คณีนิจ ทองใบอ่อน

ฝ่ายศิลป์

จรรุญ กะการดี
นรเศรษฐ์ รังหอม

พิสูจน์อักษรและรูปเล่ม

ธัญญวรรณ รัตนภาพ

เว็บมาสเตอร์

ภรณ์ทิพย์ สายพานทอง

สำนักงาน

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์
มหาวิทยาลัยมหิดล
(วารสารเพลงดนตรี)
๒๕/๒๕ ถนนพุทธมณฑลสาย ๔
ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล
จังหวัดนครปฐม ๗๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๘๐๐ ๒๕๒๕-๓๔
ต่อ ๓๒๐๕
โทรสาร ๐ ๒๘๐๐ ๒๕๓๐
musicjournal@gmail.com

CREATIVE
CITY OF MUSIC
NAKHON
PATHOM

“นครปฐม
เมืองดนตรี”

Nakhonpathom Cityofmusic

สารบัญ Contents

Dean's Vision

06

Composing College of Music,
Mahidol University
“Rethink, Rebuild, Recreate:
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์
ในศตวรรษที่ ๒๑”
ปิยวัฒน์ หลุยลาภประเสริฐ
(Piyawat Louilarpprasert)

Music Re-Discovery

12

มนุษย์/ดนตรี/หนังสือ ตอนที่ ๒๐
มรดกกรรม “วาทะกร”
สำรวจเอกสารงานศพ
พระเจนดุริยางค์ (ปติ วาทะกร)
จากกรมศิลปากร
และหนังสืออนุสรณ์ผู้วายชนม์
คนตระกูลวาทะกร ๓ เล่ม
จิตร กาวี
(Jit Gavee)

Musical Theater

20

การกำกับการแสดง
โอเปร่าขนาดสั้น
Coffee Cantata ของ Bach
นพีสี เรเยส
(Napisi Reyes)

YAMP

26

เสียงดนตรีเพื่อสังคม
พันธกิจกรมจิตอาสา
กัลย์ธีรา สุภานิติ
(Kalteera Supaniti)
กรุณา อินทองคำ
(Karuna Intongkam)

Contemporary Music

32

จากแนวคิดสู่เวที
Tacet(i) Ensemble
Germany Tour 2025:
เมื่อโลกใบเก่า พบเจอ
โลกใบใหม่
นพกร เอื้อศิรินุเคราะห์
(Noppakorn Auesirinucroch)

Music and Health

44

เสียงแห่งสุขภาพและชีวิต:
๑๐ ปี วงประสานเสียง
ศาลาห่มสวนน้อยน้อย
“Voices of Health and Life:
10 Years of Salaya
Tiny Young Chorus”
ฤทธิ ทรัพย์สมบูรณ์
(Rit Subsomboon)

Music: Did you know?

48

เสียงเพลงแห่งการต่อต้าน (๓)
Giuseppe Verdi
เมื่อศิลปินกลายเป็น
สัญลักษณ์แห่งชาติ
กฤตยา เข็มมวราศาสตร์
(Krittaya Chuamwarasart)

*แต่ละเลือกหัวเรื่องที่ต้องการ
เพื่ออ่านเรื่องราวต้นใน

Composing College of Music, Mahidol University

“Rethink, Rebuild, Recreate: วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ในศตวรรษที่ ๒๑”

เรื่อง:
ปิยวัฒน์ หลุยลาภประเสริฐ (Piyawat Louilarpprasert)
คณบดีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

บทนำ: การกลับบ้านเกิดและการสร้างอนาคต

สองเดือนที่ผ่านมา ผมได้เริ่มต้นบทบาทในฐานะคณบดีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล—ในฐานะศิษย์เก่าคนหนึ่งที่ได้กลับมาทำงานที่ “บ้านเกิด” ของตัวเองอีกครั้ง ต้องบอกตรง ๆ ว่า ช่วงเวลาสองเดือนนี้ เต็มไปด้วยความดีใจ ความตื่นเต้น และความรู้สึกขอบคุณ ที่ผมได้มีโอกาสกลับมาร่วมสร้างอนาคตให้สถานที่ซึ่งเคยเป็นจุดเริ่มต้นของชีวิตทางดนตรีของผม

หลังจากสำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ผมเดินทางไปเรียนต่อระดับปริญญาโทที่ Royal College of Music, London และปริญญาเอก ด้าน Composition, Sound Art และ Digital Media ที่ Cornell University ตลอด ๑๒ ปีที่ผ่านมา ผมมีโอกาสท่องเที่ยวไปสร้างสรรค์ผลงานร่วมกับศิลปินระดับนานาชาติ ทำงานในหลายบทบาท ทั้งเป็นนักประพันธ์เพลง วาทยกร ภัณฑารักษ์ ศาสตราจารย์มหาวิทยาลัยในต่างประเทศ และนักพัฒนาดนตรีร่วมสมัยด้วยเทคโนโลยี ผมเคยดำรงตำแหน่ง Assistant Professor of Composition และ Director ของ MidAmerican Center for Contemporary Music ที่ Bowling Green State University สหรัฐอเมริกา ได้เรียนรู้การออกแบบเทศกาลดนตรี การบริหารงบประมาณ การจัดการแผนงานวิชาการ และการสร้าง community ทางดนตรี ในประเทศไทย ผมยังเป็น Chair และ Curator ของ IntAct Festival ณ หอศิลป์กรุงเทพฯ และเป็นผู้ก่อตั้งวง Tacet(i)

Ensemble ร่วมกับศิษย์เก่าของวิทยาลัย ซึ่งประสบความสำเร็จจนได้รับ Ernst von Siemens Prize ที่ได้รับการยกย่องให้เทียบเท่า “Nobel Prize ของดนตรีร่วมสมัย”

ประสบการณ์ทั้งหมดนี้ หล่อหลอมให้ผมรู้สึก “พร้อม” ที่จะกลับมารับใช้บ้านเกิด และผมรู้สึกซาบซึ้งมากที่ทีมบริหารและบุคลากรทุกฝ่ายให้การต้อนรับอย่างอบอุ่นที่สุด

ช่วงสั้น ๆ ของการทำงาน ทำให้ผมเห็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งอย่างชัดเจน วิทยาลัยของเราเต็มไปด้วยศักยภาพมหาศาล แต่ศักยภาพนี้ยังไม่ได้ถูกปลดล็อกอย่างเต็มที่ ดนตรีในโลกปัจจุบันไม่ใช่แค่ศาสตร์หรือศิลปะเชิงสุนทรียะอีกต่อไป แต่มันคือ ภาษาสากลของวัฒนธรรม เครื่องมือสร้างความเข้าใจระหว่างผู้คน และ แรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ นักศึกษาที่จบจากที่นี่ต้องสามารถเป็นได้ทั้ง ศิลปิน นักวิจัย นักคิดสร้างสรรค์ นักเทคโนโลยี และผู้ประกอบการ บทความนี้จึงเป็นการเล่าเรื่อง “วิสัยทัศน์และแนวทางปฏิรูป” ผ่านกรอบคิด *Rethink, Rebuild, Recreate* ที่ผมตั้งใจว่าจะพาวิทยาลัยก้าวสู่บทใหม่ของศตวรรษที่ ๒๑ อย่างมั่นใจและมีคุณค่าต่อประเทศไทยและโลก

From Artist to Leader in Music Education: จากศิลปินสู่การเป็นคณบดี

ผมตั้งคำถามกับตัวเองมาตลอดว่า เวลาที่เราแต่งเพลง “เราทำไปเพื่ออะไร?” “จุดมุ่งหมายของงานศิลปะคืออะไร?” และ “อะไรที่จะทำให้บทประพันธ์หนึ่งชิ้น ‘ไปถึง’ ผู้คน ทั้งในระดับสุนทรียะและระดับสังคม?”

สำหรับผม ศิลปะคือการสื่อสาร “สาระสำคัญที่สุดในใจเรา” สู่โลก เป็นสิ่งที่เราตั้งใจไว้ให้อ่านคด และคำถามที่ผมเชื่อว่าศิลปินทุกคนควรถามตัวเองเสมอ “สิ่งที่เราสร้าง สำคัญอย่างไรต่อสังคมและต่อประเทศ?”

การบริหารวิทยาลัยก็ไม่ต่างกัน มันคือการถามว่า “เป้าหมายที่สำคัญที่สุดของวิทยาลัยคืออะไร?” “เราต้องการสร้างอะไรให้แก่ประเทศและโลกใบนี้?” และ “เราจะส่งต่อเจตนารมณ์นี้ให้คนรุ่นต่อไป?”

ผมเชื่อว่า ทีมบริหารชุดใหม่และผม กำลังร่วมกัน ประพันธ์ “บทใหม่” ของวิทยาลัย บทที่สะท้อนตัวตนของเรา ตอบโจทย์อนาคต และสร้างคุณค่าที่จับต้องได้ ทั้งสำหรับนักศึกษา ชุมชน และประเทศ

ศิลปะและการบริหารมีสิ่งหนึ่งที่เหมือนกันอย่างลึกซึ้ง นั่นคือการฟัง ฟังตนเอง ฟังสังคม ฟังโลก เพราะ

เมื่อฟังจนเข้าใจแล้ว เราจึง “เขียน” บทใหม่ได้อย่างถูกต้อง ไม่ว่าจะเป็บทเพลง หรือสถาบันการศึกษา

Rethink: คิดใหม่ คิดให้ลึก คิดให้ไกล

วงการดนตรีบ้านเรามีประวัติศาสตร์และเอกลักษณ์ของตัวเอง แต่หากเราเพียงแค่อสอนให้เล่นเพลงเป็นหรือประพันธ์เพลงได้ โดยไม่สอนให้เข้าใจบริบทของสังคมและวิธีปรับใช้ในโลกสมัยใหม่ ก็ไม่สามารถจะพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ก่อตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางทางดนตรีและศิลปวัฒนธรรมไทยที่มีคุณภาพพระดับสากล ความท้าทายในศตวรรษที่ ๒๑ ไม่เพียงแต่เกี่ยวข้องกับ การรักษามาตรฐานการศึกษาดนตรีและการสร้างสรรค์ผลงาน แต่ยังเกี่ยวข้องกับการปรับตัวเชิงนวัตกรรม การบูรณาการสหวิทยาการ และการเชื่อมโยงกับบริบทโลก และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดังนั้น การคิดใหม่ (rethink) สำหรับวิทยาลัยของเรา คือการผสมผสาน ความเชี่ยวชาญดนตรีแบบดั้งเดิม (Craft and Tradition) เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ (technology and innovation) การคิดเชิงธุรกิจและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (business and creative economy)

แม้เราจะมีรากฐานที่ดี แต่ก็มีหลายประเด็นที่ผม เห็นว่าควรได้รับการพิจารณาและปรับปรุง ได้แก่

๑. **หลักสูตรที่ยังไม่ทันโลก** บางส่วนยังไม่ตอบโจทย์ศตวรรษที่ ๒๑ เราต้องมีหลักสูตรใหม่ที่ทำให้เด็กเป็น “artistic entrepreneur” สร้างอาชีพได้จริง ไม่จำกัดแค่ classical performer เพียงหนึ่งทาง

๒. **Faculty Development ที่ต้องแข็งแกร่ง** ถ้าอยากเป็นศูนย์กลางนานาชาติ อาจารย์ต้องมีเวทีระดับโลก ไม่ใช่แค่อสอน แต่ต้อง “ใช้ชีวิตแบบศิลปิน” ให้ลูกศิษย์เห็น และเราต้องดึงคนเก่งจากทั่วโลกให้เข้ามาเป็นแรงบันดาลใจร่วมกับเรา

๓. **ระบบทุนและ professional development ที่ยังขาด** ผมเชื่อในทุนที่ “สร้างการลงมือทำ” เช่น side projects, awards, call for proposal ให้เด็กได้นำเสนอแนวคิด ทำงานร่วมกับภาคเอกชน ออกแบบการแสดงคอนเสิร์ตจริง และได้รับค่าตอบแทนในระดับมืออาชีพ

๔. **Bigger Picture: ผู้นำระดับโลกต้องมองไกลกว่าเมืองไทย** เราไม่จำเป็นต้องแข่งขันกับใคร แคกล้าทำในสิ่งที่โลกอาจยังทำไม่ได้ และใช้ความได้เปรียบของไทย อาทิ ค่าครองชีพต่ำ ผู้คนมีความสนใจทางวัฒนธรรมสูง

และการเปิดกว้างทางดนตรี เป็นจุดเริ่มต้น

→ **Bigger Vision:** จากโรงเรียนดนตรี ไปสู่การเป็นศูนย์กลางนวัตกรรมสร้างสรรค์ระดับนานาชาติ

→ **Bolder Action:** กล้าสร้างสรรค์สิ่งใหม่เปลี่ยนแปลงโครงสร้างที่ล้าสมัย

→ **Broader Impact:** ขยายบทบาทของวิทยาลัยจากในไทย สู่อเซีย และสู่โลก ด้วยจุดยืนทางวัฒนธรรมและแนวคิดของเรา

Rebuild: การสร้างโครงสร้างและระบบที่รองรับการสร้างสรรค

“The College of Music, Mahidol University must become Asia’s leading hub for Today’s music and rise as a global MODEL for music education and innovation.”

“วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล จะต้องเป็นศูนย์กลางดนตรีร่วมสมัยของเอเชีย และก้าวขึ้นเป็นต้นแบบระดับโลก”

ต้องขอพูดตรง ๆ ว่า “การเป็นผู้นำ” สำหรับผมไม่ได้หมายถึงการมองว่าเราต้องไปแข่งกับใคร ไม่ใช่การขึ้นเวทีแล้วพิสูจน์ว่าเราเหนือกว่าใคร แต่คือการ “เป็นแบบอย่าง” ที่สร้างแรงบันดาลใจ และกล้าคิดกล้าทำในสิ่งที่ยังไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน หรือแม้แต่สิ่งที่ต่างประเทศเองก็อาจสร้างไม่ได้ ให้เกิดขึ้นจริงที่นี่ ที่วิทยาลัยดุริยางคศิลป์

ถ้ามองภาพรวมของโลกตอนนี้ จะเห็นชัดเจนว่า วงการการศึกษาดนตรีกำลังเผชิญจุดเปลี่ยนครั้งใหญ่ ยกตัวอย่างยุโรปซึ่งเป็นต้นกำเนิดของระบบดนตรีคลาสสิกสากล กำลังติดอยู่ในภาวะ *Eurocentrism* คือยึดติดกับกรอบเดิม ๆ ของดนตรีตะวันตกจนขยับตัวได้ยาก แม้พวกเขาจะรู้ว่าต้องการทางใหม่ แต่รากฐานประวัติศาสตร์ที่แน่นและเข้มแข็งมากจนกลายเป็น “กรอบเหล็ก” ที่ผูกมัดตัวเองไว้ เช่น ยึดติดกับออร์เคสตราแบบเดิม โครงสร้างสถาบันแบบ conservatory หรือรูปแบบการเรียนการสอนที่แทบไม่เปลี่ยนมาเป็นร้อยปี

จนทุกวันนี้ นักวิชาการดนตรีในยุโรปจำนวนมาก กำลังหันมาศึกษาเรื่อง *decolonization* และต้องเดินทางมาศึกษาดนตรีจากโลกตะวันออก โดยเฉพาะดนตรีเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อหาคำตอบใหม่ ๆ ให้ตัวเอง นี่คือหลักฐานที่ชัดเจนว่า แม้แต่ตะวันตกยังต้องมองมาที่เรา เพื่อหาทางรอดของอนาคตดนตรีโลก

ในอเมริกา สถานการณ์ก็ไม่ต่างกันมากนัก ความเป็น *nationalism* กำลังกลับมาแรง มหาวิทยาลัยมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมสูง แต่ด้วยระบบทุนนิยม ต้นทุนทุกอย่างสูงมากจนทำให้หลายไอเดียดี ๆ ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ถ้าไม่มีเงินจำนวนมาก มาหนุนท่าย โลกศิลปะในอเมริกามักถูกกำหนดโดยทุนมากกว่าจินตนาการ

มองกลับมาที่เมืองไทย เรามี “โอกาส” ที่หลายประเทศไม่มี

เรามีทรัพยากรที่ดี ต้นทุนต่ำ ผู้คนมีความสนใจด้านดนตรี และมีวัฒนธรรมที่หลากหลายชนิดที่ประเทศตะวันตกต้องเดินทางมาศึกษา เราเพียงยังขาด “ระบบการศึกษาและสภาพแวดล้อม” ที่เอื้อให้ศิลปินเติบโต

คนที่เรียนดนตรีคลาสสิกไม่ควรต้องไปเปิดหมวกเล่น เพลงป๊อปที่มาจากยูทูปเพื่อความอยู่รอด และบัณฑิต ดนตรีไม่ควรจบออกมาแล้วไม่มีที่ยืน ทั้ง ๆ ที่ได้สั่งสม ทักษะมาตลอดชีวิต

ด้วยทรัพยากรที่เรามี สภาพแวดล้อมที่เอื้อ และ “จิตวิญญาณความเป็นไทย” มีความกล้า ความมุ่งมั่น และความสร้างสรรค์ ผมเชื่อว่าเราสามารถสร้าง “โมเดล ใหม่ของประเทศไทย” ที่ทั้งเคารพรากเหง้าและก้าวล้ำ ไปข้างหน้าอย่างแท้จริงได้ นี่คือการกิจของพวกเรา นี่ คือสิ่งที่ผมอยาก “ประพันธ์” ให้เกิดขึ้นในยุคของเรา และเพื่อขับเคลื่อนสิ่งนี้ ผมขอเสนอ ๔ แนวคิดสำคัญ ในการ Recreate สังคมของเรา

Recreate: การสร้างสรรคเพื่อโลกที่เปลี่ยนไป

1. Elevating Artistic Research and Performance Toward a Model Center for Innovation, Creativity, and Interdisciplinary Practice

ยกระดับงานวิจัยสร้างสรรค์และการแสดง ศูนย์กลางนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ และการบูรณาการศาสตร์ระดับโลก

เราจะจัดตั้ง Global Research Center หรือ ศูนย์วิจัยทางศิลปะระดับนานาชาติ โดยต่อยอดจาก อาคารพิพิธภัณฑ์ดนตรีอุษาคเนย์ เมื่อก่อสร้างเสร็จสมบูรณ์ ศูนย์นี้จะเป็น:

- แหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านดนตรี ดนตรีชาติพันธุ์ และเทคโนโลยี
- พื้นที่เผยแพร่ผลงานวิชาการที่มีคุณค่าและมีผลต่อการพัฒนาองค์ความรู้ในระยะยาว
- ห้องทดลองทางศิลปะ ที่นักแต่งเพลง นักวิจัย ศิลปินเทคโนโลยี และนักแสดง สามารถสร้างผลงาน ร่วมกันได้จริง

นอกจากนี้ยังมี Digital Production Lab เพื่อ สนับสนุนการสร้างสรรคผลงานในรูปแบบดิจิทัล พัฒนา ทักษะด้านสื่อและ portfolio ของนักศึกษา เป็นพื้นที่ที่ ศาสตร์อื่น เช่น สุขภาพ ศิลปะการแสดง หรือเทคโนโลยี สามารถเข้ามาเชื่อมโยงกับดนตรีได้ มี Artist in Residence Program หัวใจสำคัญของมหาวิทยาลัย ชันนำทั่วโลก เพื่อดึงดูดนักศึกษาต่างชาติ เพิ่มการรับรู้ และการยอมรับในระดับสากล และเติมองค์ความรู้ที่ หาไม่ได้จากบุคลากรในประเทศเพียงอย่างเดียว เรามีทุก อย่างพร้อม ไม่ว่าจะเป็นอาคารพิพิธภัณฑ์ เรือนศิลป์

พื้นที่ทดลอง เหลือเพียงขับเคลื่อนการใช้งานเพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุด โปรแกรมนี้จะช่วยผลักดันวิทยาลัย ให้เป็นผู้นำทางความคิด ระดับภูมิภาคและระดับโลก

2. Reimagining the Curriculum: Bridging Heritage and Globalization for the Next Generation

ปรับหลักสูตรสู่นาคต: เชื่อมรากวัฒนธรรมกับโลกาภิวัตน์ เพื่อคนรุ่นใหม่

ถึงเวลาแล้วที่เราจะ “พลิกโฉม” หลักสูตรของ วิทยาลัยให้เท่าทันโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงเร็วกว่าที่จะใช้ สูตรเดิม ๆ แนวคิดของผมคือการออกแบบการเรียนรู้ จาก “โจทย์จริง” ของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ ที่ไม่ จำกัดอยู่แค่ดนตรี เพื่อให้ผู้เรียน จบมาแล้วมีงานทำ สร้างงานเป็น และสร้างอาชีพใหม่ได้จริง ขณะเดียวกัน ยังคงรักษารากทางวัฒนธรรมของวิทยาลัยและสังคมไทย เพื่อให้การเปลี่ยนผ่านนี้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม เรา ต้องปรับโครงสร้างหลักสูตรให้ Modular และยืดหยุ่น จริง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเส้นทางตามศักยภาพ เฉพาะตัว สร้างประสบการณ์เรียนรู้ที่ไม่ “บังคับให้ เหมือนกัน” แต่เปิดพื้นที่ให้ความแตกต่างเติบโต กล้า ปรับ ทั้งตัดทิ้งและเติมใหม่ ลด/ยกเลิกเนื้อหาที่ล้าสมัย เพิ่มหัวข้อที่สะท้อนโลกการทำงานจริงและโลกศิลปะ ร่วมสมัย อาทิ Art & Entrepreneurship: คิดเชิง ธุรกิจสำหรับศิลปิน สร้างโมเดลรายได้ใหม่, Music & Law: ลิขสิทธิ์ ทรัพย์สินทางปัญญา และกฎหมายวงการ บันเทิง, Music & Mental Health: บทบาทของดนตรี ต่อสุขภาพและคุณภาพชีวิต, A.I. in Music: เข้าใจ เทคโนโลยี วิเคราะห์ และทดลองสร้างงานร่วมกับ AI

เปิดรับผู้เรียนจากหลากหลายสาขา สร้าง “พื้นที่ ร่วม” จริง ไม่ใช่แค่คำพูด ดนตรีจะไม่ใช่กำแพง แต่เป็น “สะพาน” ที่เชื่อมนักดนตรี นักออกแบบ สถาปนิก นัก จิตวิทยา โปรแกรมเมอร์ และอีกมากมาย ให้มาสร้าง องค์ความรู้ข้ามศาสตร์อย่างเข้มข้น เป็นสตูดิโอเรียนรู้ แบบร่วมสร้าง (co-creation) ที่ผลลัพธ์คือความคิด ใหม่มากกว่าเนื้อหาที่ท่องจำ หลอมรวม Innovation & Culture การเรียนรู้ต้องร่วมสมัย แต่ไม่หลุดจากราก เราจะใช้วัฒนธรรมไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็น ฐานคิดในการสร้างนวัตกรรมทางดนตรีและศิลปะ ไม่ใช่ แค่ “เล่าเรื่องอดีต” แต่ตีความใหม่เพื่ออนาคต

เป้าหมายของเราไม่ใช่การผลิตนักดนตรีจำนวนมาก แต่คือการสร้าง Cultural Innovators คนรุ่น

ใหม่ที่มองโลกได้ไกล เข้าใจรากของตัวเอง และกล้าลองสิ่งที่ไม่เคยมีใครทำมาก่อน นี่คือหลักสูตรที่ไม่ได้สอนแค่ “ทักษะ” แต่สอนให้ผู้เรียนมีเสียงของตัวเอง และสร้างอนาคตที่พวกเขาอยากเห็น

“วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ต้องไม่เพียงสถาบันดนตรี แต่เป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงทางวัฒนธรรมและความรู้ ที่เปิดพื้นที่ให้ทุกคนมีส่วนร่วม ไม่ว่าจะอยู่ในวงการดนตรีหรือไม่ก็ตาม”

“The College of Music should transcend its role as a traditional conservatory and evolve into a cultural and intellectual hub — a space where everyone, musician or not, can engage, collaborate, and create.”

3. Amplifying WORLD: Building Inclusive Networks Across Generations, Geographies, and Disciplines

ขยายความเชื่อมโยง: สร้างเครือข่ายเปิดกว้างระหว่างรุ่น พรอมแดน และศาสตร์
ขยายโลกของมหิดล ด้วยเครือข่ายที่ข้ามรุ่น ข้ามพรอมแดน และข้ามศาสตร์

ในศตวรรษที่ ๒๑ โลกของดนตรีไม่ได้หมุนอยู่เฉพาะในห้องซ้อมหรือคอนเสิร์ตฮอลล์อีกต่อไป หากเราต้องการสร้างนักดนตรีที่พร้อมสำหรับอนาคต เราต้อง “สร้างโลกใหม่” ให้เขาอยู่ โลกที่เต็มไปด้วยการปะทะสังสรรค์ของวัฒนธรรม มุมมอง และความคิดจากหลายรุ่น หลายพื้นที่ และหลายสาขา

๑) จากชุมชนสู่ระดับโลก เราตั้งใจสร้างสะพานระหว่างท้องถิ่นกับสากล ให้เด็กในชุมชนมีโอกาสขึ้นเวทีกับศิลปินระดับนานาชาติ ให้ผลงานของนักศึกษาของเราถูกนำเสนอในเวทีโลก ให้เครือข่ายของเราเติบโตจากรากจริง ๆ เริ่มต้นอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมด้วยความร่วมมือกับโรงเรียน เทศบาล และชุมชน แล้วต่อยอดสู่โครงการแลกเปลี่ยนกับมหาวิทยาลัยต่างประเทศ นี่คือการขยายโลกของมหิดลให้กว้างขึ้นอย่างมีความหมาย

๒) จากดนตรีสู่ข้ามศาสตร์ ดนตรีไม่ควรอยู่โดดเดี่ยวอีกต่อไป เพราะโลกอนาคตไม่ใช่โลกของศาสตร์เดียว เรา จะสร้างพื้นที่ให้ดนตรีเชื่อมกับศาสตร์อื่น ๆ เช่น ดนตรีและแพทย์ (music therapy, sonic health) ดนตรี

และศิลปะทัศนศิลป์ ดนตรีและวิศวกรรม/เทคโนโลยี ดนตรีและ A.I.

ลองนึกภาพแלבที่นักแต่งเพลงนั่งทำงานร่วมกับคุณหมอ นักออกแบบเกม วิศวกรเสียง หรือแม้แต่โปรแกรมเมอร์ เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ นี่คือการเตรียมนักศึกษาให้พร้อมสำหรับโลกจริงที่ต้อง “ข้ามศาสตร์” ตลอดเวลา

The Power of Alumni: วงศ์ศิษย์เก่าที่อวัญถูก activate

ในฐานะศิษย์เก่าที่มีโอกาสเติบโตในต่างประเทศ ผมได้พบว่าศิษย์เก่าของมหิดลจำนวนมากกระจายอยู่ทั่วโลก และกำลังทำงานในหลากหลายบทบาท ตั้งแต่ศิลปิน นักแสดง นักแต่งเพลง ไปจนถึงอาจารย์ในมหาวิทยาลัยชั้นนำ พวกเขาทั้งหมดล้วนมีความภาคภูมิใจในรากของตัวเองและพร้อมจะกลับมาแบ่งปันความรู้สู่รุ่นน้อง หากมีพื้นที่และระบบรองรับที่เหมาะสม ผมเองก็เป็นหนึ่งในนั้น และผมเชื่อมั่นว่าเครือข่ายนี้ ถ้าเรา activate อย่างจริงจัง จะกลายเป็นหนึ่งในพลังที่แข็งแกร่งที่สุดของมหิดล: พลังด้านการเรียนการสอน พลังด้านการแสดงและเวทีนานาชาติ พลังด้านการวิจัย และพลังด้านอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ในระดับสากล นี่คือ “World-Building Strategy” ที่ไม่ได้ขยายเพียงวิทยาลัย แต่ขยายโลกของนักศึกษา อาจารย์ ชุมชน และประเทศไทยไปพร้อมกัน

4. Driving the Creative Economy: Empowering New Careers, Industries, and National Soft Power

ขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์: สร้างอาชีพใหม่ อุตสาหกรรมใหม่ และพลังซอฟต์แวร์แห่งชาติ

ดนตรีไม่ใช่เพียงศิลปะเพื่อการแสดงออก แต่คือ “พลังขับเคลื่อน” ของเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ของชาติอย่างแท้จริง ภารกิจของเราคือการสร้าง Cultural Entrepreneurs – นักสร้างสรรค์รุ่นใหม่ที่ยืนได้ในบทบาทโปรดิวเซอร์ นักออกแบบธุรกิจ ผู้ประกอบการเชิงวัฒนธรรม นักนโยบาย และผู้ผลักดันอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ของประเทศสู่เวทีโลก เพื่อไปถึงจุดนั้น วิทยาลัยต้อง “เปลี่ยนบทบาท” จากสถาบันการศึกษาสู่กลไกพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ระดับชาติ พร้อมสานพลังกับเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ

พลิกบทบาทของวิทยาลัย สู่อนาคตใหม่ ยกระดับความเป็นเลิศ - สานพลังเครือข่าย - สร้างอัตลักษณ์เฉพาะตัว

- จาก “โรงเรียนดนตรี” → “แพลตฟอร์มสร้างอุตสาหกรรมสร้างสรรค์”
- จาก “วิทยาลัยเฉพาะทาง” → “ศูนย์กลางดนตรีในชีวิตจริง” (Music in Real Life)
- จาก “ความเป็นเลิศในการสอน” → “พลังขับเคลื่อนระดับประเทศ”

วิทยาลัยต้องเป็น “ผู้นำด้าน Soft Power ดนตรี” ของไทยและภูมิภาค เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์ร่วมสมัยของเราออกสู่โลก เราจะพัฒนาคอนเทนต์ที่ทันสมัย แข่งขันได้ระดับสากล ขับเคลื่อนโครงการและเวทีนานาชาติ นำเสนอกิจกรรม ผลงาน และองค์ความรู้ของวิทยาลัยให้สังคมเข้าถึงได้มากขึ้น เป็นศูนย์กลางของศิลปิน นักวิจัย นักออกแบบนโยบาย และภาคอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ การสร้างซอฟต์แวร์ไม่ใช่การทำคอนเทนต์ตามกระแส แต่คือการสร้าง “ความหมายใหม่ให้สังคมไทย” ผ่านศิลปะ วัฒนธรรม และงานสร้างสรรค์ร่วมสมัย

“เป้าหมายของเราไม่ใช่เพียงผลิตนักดนตรี แต่สร้างผู้เล่นตัวจริงในเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศ บุคลากรที่สามารถคิด สร้าง ทำ และนำพาศิลปะไทยก้าวสู่โลกอย่างมีอัตลักษณ์และศักดิ์ศรี”

ท้ายที่สุดนี้ ผมเชื่อว่าบทประพันธ์บทใหม่นี้ จะเป็นแรงบันดาลใจและประโยชน์ต่อทั้งคนรุ่นเก่าและคนรุ่น

ใหม่ “ความอยากเรียนรู้” ไม่มีวันสิ้นสุด และผมมั่นใจว่าคนรุ่นใหม่ในแวดวงดนตรี มีบทบาทสำคัญตั้งแต่วินาทีไปจนถึงอีก ๑๐ ปีข้างหน้า เราไม่ต้องการเพียงพื้นที่เพื่อเรียนรู้ แต่เราต้องการ **พื้นที่ในการสร้างโลกใหม่** โลกที่เราสามารถภาคภูมิใจในสิ่งที่เราสร้าง โลกที่สร้างด้วยมือ หัวใจ และปัญญาของเราเอง วันนี้ ผมเห็นว่าประเทศไทยมีองค์ประกอบครบแล้ว ทั้ง **Hardware** (สิ่งปลูกสร้างและโครงสร้าง) **Software** (องค์ความรู้และระบบ) **Peopleware** (บุคลากรผู้มีศักยภาพ) และ **Moneyware** (ทรัพยากรทุน) สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ **Spiritualware** – **พลังใจ ความเชื่อ และความกล้า** ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่และเปลี่ยนแปลงสิ่งเดิม วันนี้ ผมขอเชิญทุกคนมาร่วมกันสร้างบทประพันธ์บทใหม่ มาร่วมกันเขียน “เพลงใหม่” ของวิทยาลัยเรา ขอเชิญนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรทุกท่าน มาร่วมมือกัน สร้างสรรค์สิ่งที่ยิ่งใหญ่กว่าเดิม สร้างสิ่งที่เรารู้จัก สร้างโลกที่เราอยากอยู่ และสร้างอนาคตที่เราเชื่อว่าเป็นไปได้

“Music for Society,
Music for the Nation”

“Music for All”

The World is here...
at Mahidol

พระเจนดุริยางค์

มนุษย์/ดนตรี/หนังสือ ตอนที่ ๒๐

มรดกกรรม “วาทะกร”

สำรวจเอกสารงานศพพระเจนดุริยางค์ (ปิติ วาทะกร) จากกรมศิลปากร และหนังสืออนุสรณ์ผู้วายชนม์ คนตระกูลวาทะกร ๓ เล่ม

เรื่อง:

จิตรี ทาวี (Jit Gavee)

อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ครั้งหนึ่งเมื่อผู้เขียนเข้าสืบค้นเอกสารเก่าในหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ได้ค้นพบเอกสารชุดหนึ่งซึ่งสร้างความสงสัยถึงสิ่งที่บันทึกอยู่ภายใน เอกสารดังกล่าวอยู่ในชุดเอกสารกระทรวงศึกษาธิการ มีชื่อเอกสารว่า “งานศพคุณพระเจนดุริยางค์” เป็นที่ทราบดีอยู่แล้วว่าพระเจนดุริยางค์ (ปิติ วาทะกร) มี

คุณูปการต่อวงการดนตรีในประเทศไทยมากมายเพียงใด แต่ข้อมูลที่บอกเล่าห้วงเวลาหลังความตายของครูใหญ่ทางดนตรีท่านนี้ กลับไม่พบปรากฏมากนัก ข้อสงสัยดังกล่าวจึงก่อเกิดเป็นความสนใจและนำไปสู่การเรียกและสำเนาเอกสารชุดดังกล่าว

ย้อนกลับมาที่บทความมนุษย์/ดนตรี/หนังสือ ฉบับนี้ ได้ดำเนิน

การมาจนถึงตอนที่ ๒๐ นี้ได้ ก็ด้วยแรงสนับสนุนจากทุกภาคส่วน รวมไปถึงท่านผู้อ่านทุกท่าน ตั้งแต่ตอนที่ ๑ ที่กล่าวถึงหนังสืออนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพพระเจนดุริยางค์ เมื่อบทความเดินทางมาถึงมนุษย์/ดนตรี/หนังสือ ตอนที่ ๒๐ นี้ ผู้เขียนจึงขอถือเป็นวาระการฉลองเล็ก ๆ โดยการหยิบนำเรื่องราวของพระ

เจนดุริยางค์อันเป็นจุดเริ่มต้นของ บทความชุดนี้ มากล่าวถึงอีกวาระหนึ่ง ด้วยเอกสารจากหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ในชื่อเอกสาร “งานศพคุณพระเจนดุริยางค์” และด้วยบทความฉบับนี้ได้นำเสนอเรื่องความตายของพระเจนดุริยางค์ ในการนี้ยังจะขอนำเสนอหนังสืออนุสรณ์ผู้วายชนม์ หรือหนังสืองานศพของคนตระกูล วาทยะกร ๓ เล่ม ซึ่งเป็นหลักฐานสำคัญทางประวัติศาสตร์ดนตรีของประเทศไทยที่มักไม่ค่อยถูกหยิบยกมานำเสนอเท่าใดนัก

บรรณกรรมของพระเจนดุริยางค์

พระเจนดุริยางค์ ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๑ ใน

เอกสารหนังสือพิมพ์ไม่พบชื่อ เผยแพร่โดยอาจารย์อัษฎภาวุธ สาคริก มุลนิธิหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) มีข้อความว่าตอนหนึ่งระบุถึงมรณกรรมของพระเจนดุริยางค์ ว่า

“...วงการดนตรีไทยต้องประสบกับความวิปโยกสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ที่สุด เมื่อพระเจนดุริยางค์ [ปีเตอร์ ไฟท์] หรือชื่อไทยว่า ‘ปีติ วาทยะกร’ ปริมาจารย์ทางคีตศิลป์สากล เจ้าของทำนองเพลงชาติไทยอันเร้าใจ และเป็นอมตะ และผู้วางรากฐานการดนตรีสากลให้ลงหลักปักมั่นในเมืองไทย ซึ่งบรรดานักดนตรีทั้งปัจจุบัน และในอนาคตจะต้องเคารพนบไหว้

ต้องลาจากโลกจากเสียงเพลงอัน น่าอภิรมย์ไปอย่างไม่มิวันกลับ...”

ในงานพระราชทานเพลิงศพของพระเจนดุริยางค์ ตระกูลวาทยะกร ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ เสด็จเป็นองค์ประธาน โดยงานพระราชทานเพลิงศพพระเจนดุริยางค์ จัดขึ้นในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๒ ณ เมรุวัดเทพศิรินทราวาส เหตุการณ์ครั้งนั้นทำให้มีการจัดพิมพ์หนังสืออนุสรณ์เรื่องชีวประวัติของพระเจนดุริยางค์ ทั้งยังมีงานเขียนเกี่ยวกับพระเจนดุริยางค์ โดยชูพงศ์ มณีน้อย ในวารสารวัฒนธรรมไทย ปี พ.ศ. ๒๕๑๒

เอกสาร “งานศพคุณพระเจนดุริยางค์”

เอกสารงานศพพระเจนดุริยางค์ ที่พบในหอจดหมายเหตุแห่งชาติ เป็นเอกสารภายในกรมศิลปากร ประกอบไปด้วยเอกสารปลีกย่อยต่าง ๆ ๑๗ แผ่น โดยมีใจความหลักของเนื้อหา ๓ ประการ ได้แก่ การแจ้งข่าวเพื่อเข้าร่วมการสวดพระอภิธรรมศพพระเจนดุริยางค์แก่ข้าราชการกรมศิลปากรในแผนกต่าง ๆ การแจ้งรายละเอียดเรื่องเงินบริจาคในงานสวดพระอภิธรรมศพ และรายละเอียดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในงานสวดพระอภิธรรมศพ

การแจ้งข่าวเพื่อเข้าร่วมการสวดพระอภิธรรมศพพระเจนดุริยางค์แก่ข้าราชการกรมศิลปากร เอกสารในส่วนนี้เป็นบันทึกข้อความเริ่มต้นจากส่วนราชการคือแผนกดุริยางค์สากล ซึ่งเป็นส่วนราชการที่พระเจนดุริยางค์เคยรับผิดชอบอยู่ เนื้อหาดังกล่าวได้จำหน้าถึงผู้อำนวยการกองการสังคีต

หนังสือพิมพ์แจ้งข่าวมรณกรรมพระเจนดุริยางค์ (ที่มา: อัษฎภาวุธ สาคริก มุลนิธิหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง))

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ เสด็จเป็นประธานงานพระราชทานเพลิงศพพระเจณดุริยางค์ (ที่มา: พูนพิศ อมาตยกุล อัครมคมนตรีวิทยา มูลนิธิราชสุตา)

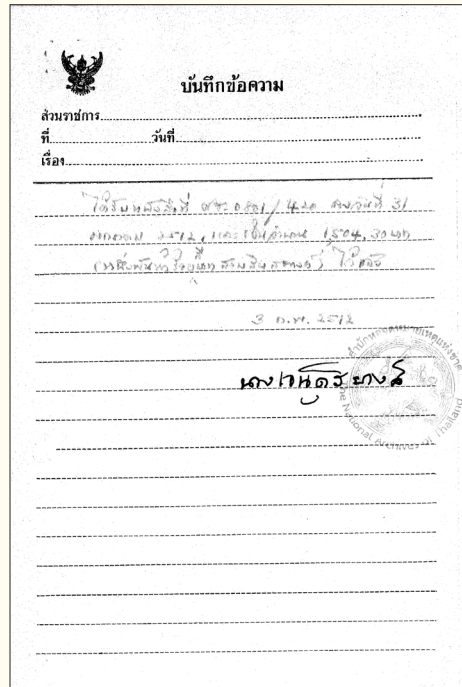
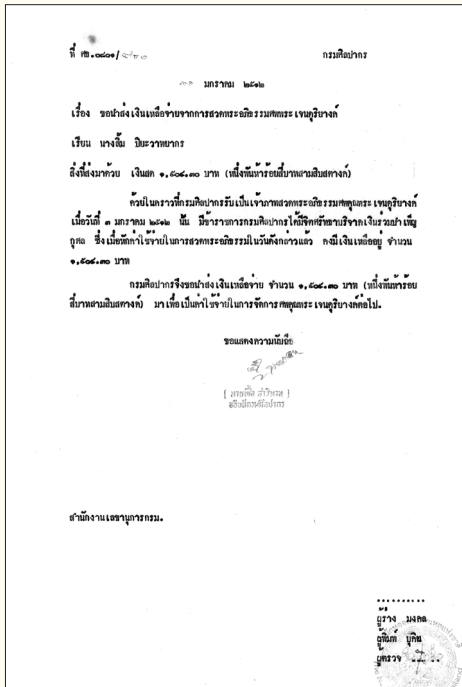
แจ้งถึงความคืบหน้าในการประสานงานกับภริยาของพระเจณดุริยางค์ หรือนางสัมพันธ์ วาทยะกร ถึงความประสงค์ที่กรมศิลปากรนำโดยอธิบดีที่จะเป็นเจ้าภาพจัดงานสวดพระอภิธรรมศพของพระเจณดุริยางค์ ณ ศาลากวีนิรมิต (ศาลาหลวงกลางน้ำ) วัดเทพศิรินทราวาส ในคืนวันศุกร์ที่ ๓ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๑๒ พร้อมระบุรายละเอียดอื่น ๆ ทั้งในส่วนของการกำหนดการและการตอบกลับ

การแจ้งรายละเอียดเรื่องเงินบริจาคในงานสวดพระอภิธรรมศพ เอกสารในส่วนนี้เป็นการแจกแจง

รายละเอียดของเงินบริจาคจากข้าราชการกรมศิลปากร โดยแบ่งออกเป็นกองกรต่าง ๆ ได้แก่ สำนักงานเลขานุการกรม กองศิลปศึกษา กองหอสมุดแห่งชาติ กองสถาปัตยกรรม กองหัตถศิลป์ กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์ และกองการสังคีต ภายในเอกสารดังกล่าวยังมีเอกสารแยกย่อยที่กล่าวถึงยอดการบริจาคในแต่ละกอง ซึ่งระบุแยกย่อยไปถึงระดับบุคคล ทำให้ปรากฏชื่อของบุคคลสำคัญทางวงการศิลปะและวัฒนธรรมมากมาย เช่น นายเชื้อ สारิมาน ซึ่งในเวลานั้นดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมศิลปากร นายชิน อยู่ดี

นักวิชาการด้านโบราณคดีคนสำคัญของประเทศไทย มีผลงานการขุดค้นและงานค้นคว้าด้านโบราณคดีที่ทรงคุณค่ามากมาย **ครูมนตรี ตราโมท** ผู้เชี่ยวชาญทางดนตรีไทยและป็นนักการศึกษาดนตรีไทยคนสำคัญ มีผลงานทั้งงานประพันธ์เพลงและงานเขียนเกี่ยวกับดนตรีไทยมากมาย ซึ่งเป็นรากฐานของการศึกษาดนตรีไทยในปัจจุบัน **นางกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ** จากกองวรรณคดีและประวัติศาสตร์ หรือต่อมาคือ คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ อดีตผู้อำนวยการสำนักหอสมุดแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๐-๒๕๓๑ และศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ปี ๒๕๕๕ **นายสมชาย พุ่มสอาด** อดีตหัวหน้าแผนกอักษรศาสตร์และวรรณคดี กรมศิลปากร ผู้มีผลงานเขียนเชิงสารคดีและวัฒนธรรมมากมาย ไม่ว่าจะเป็นภาพยนตร์ในเมืองไทย ประเพณีของชาวพุทธและประเพณีการไว้ทุกข์ พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจในรัชกาลปัจจุบัน เป็นต้น

รายละเอียดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในงานสวดพระอภิธรรมศพ นอกจากในเอกสารที่มีการแจกแจงรายละเอียดของเงินบริจาคในการสวดพระอภิธรรมศพของพระเจณดุริยางค์จากกองการสังคีต กรมศิลปากรแล้ว ภายในเอกสารยังระบุถึงการบริหารค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการสวดพระอภิธรรมศพ โดยมีการระบุรายละเอียดเป็นค่าใช้จ่ายในส่วนต่าง ๆ ได้แก่ การซื้อของถวายพระค้ำอาหารนักเรียนบรรเลง ค่าน้ำมันรถยนต์รับส่งผู้บรรเลง ค่าถวายพระ ๔ องค์ องค์ละ ๒๕ บาท เงินรางวัลเจ้าหน้าที่สำนักพระราชวัง ๒ คน คนละ ๔๐ บาท ค่าพวงหรีดหนึ่งพวง ค่าตั้งบำเพ็ญกุศล ค่าเครื่องตี ๓ ลัง ลังละ ๒๐ บาท ค่าบริการ

หนังสือราชการเลขที่ ศธ. ๐๘๐๑/๔๒๐ เรื่อง ขอนำส่งเงินเหลือจ่ายจากการสวดพระอภิธรรมศพ พระเจณดุริยางค์ เรียนถึงนางลิ้ม ปิยะวาทยากร (ที่มา: หอจดหมายเหตุแห่งชาติ)

บันทึกข้อความตอบกลับจากนางเจณดุริยางค์ (ที่มา: หอจดหมายเหตุแห่งชาติ)

สังคีต กรมศิลปากร ซึ่งเป็นหนึ่งในหลายหน่วยงานที่พระเจณดุริยางค์ได้มีโอกาสร่วมงาน แต่กระนั้นเอกสารชุดดังกล่าวก็ทำให้เห็นภาพรวมโดยสังเขปถึงการจัดงานสวดพระอภิธรรมได้เห็นถึงโครงสร้างค่าใช้จ่าย และกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในงานสวดพระอภิธรรมศพ เอกสารเหล่านี้จึงไม่ได้เอกสารเพื่อบันทึกรายรับรายจ่ายแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังคงเป็นหลักฐานที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับพระเจณดุริยางค์ในช่วงสุดท้ายของชีวิตได้อย่างดีชุดหนึ่ง

หนังสืออนุสรณ์ผู้วายชนม์ คนตระกูล วาทะกร ๓ เล่ม

วาทะกร เป็นนามสกุลพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่

๖ ปรากฏหลักฐานในอักษรานุกรม นามสกุลพระราชทานในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในนามสกุลลำดับที่ ๔๑๙๕ ระบุว่า วาทะกร Vadyakara ขุนเจนธรรฐ (ปีเตอร์ ไฟท์) ผู้ช่วยปลัดกรมสังคีต กรมมหรศพ สกulptไฟท์

หนึ่งในสิ่งที่ถูกทิ้งไว้เป็นอนุสรณ์แก่ผู้วายชนม์อันเป็นธรรมเนียมที่นิยมมาจนถึงปัจจุบัน นั่นคือการจัดพิมพ์หนังสืออนุสรณ์ผู้วายชนม์ ในตระกูลของพระเจณดุริยางค์คือ วาทะกร ก็เป็นหนึ่งในสายตระกูลที่ใช้ธรรมเนียมการจัดพิมพ์หนังสืออนุสรณ์ผู้วายชนม์นี้แจกจ่ายแก่ผู้เข้าร่วมงาน ในการนี้จึงขอเสนอข้อมูลโดยสังเขปของหนังสืออนุสรณ์ผู้วายชนม์คนตระกูลวาทะกร จำนวน ๓ เล่ม โดยเรียงตามปีที่จัดพิมพ์ ได้แก่

- หนังสือที่ระลึกในงานฌาปนกิจศพนางทองอยู่ วาทะกร
 - หนังสืออนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ เสวกโทพระเจณดุริยางค์
 - หนังสืออนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษนางเจณดุริยางค์ (สัมลิม วาทะกร)
- หนังสือที่ระลึกในงานฌาปนกิจศพนางทองอยู่ วาทะกร (พ.ศ. ๒๔๙๕) ชื่อของนางทองอยู่ เป็นที่รู้จักดีในฐานะมารดาของนายปิตรี วาทะกร หรือพระเจณดุริยางค์ เป็นชาวมอญ ที่ได้สมรสกับ นายจาคอปไฟท์ ครูแถววังหน้าและวังหลวง ในหน้าปกของหนังสือที่ระลึกในงานฌาปนกิจศพนี้ จะมีรายละเอียดคือ

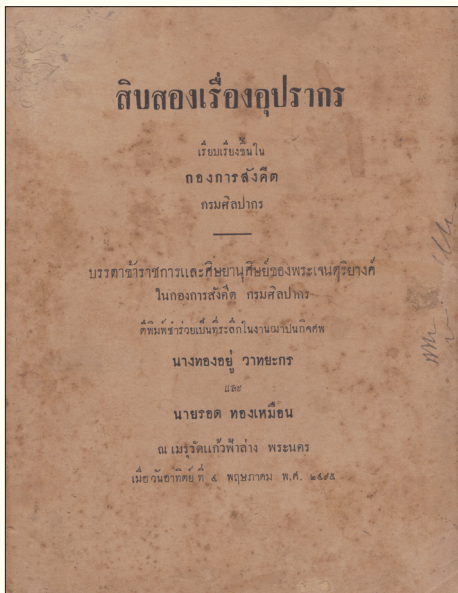
สืบสองเรื่องอุปรากร เรียบเรียงขึ้นใน กองการสังคีต กรมศิลปากร

บรรดาข้าราชการและศิษยานุศิษย์ของพระเจนดุริยางค์
ในกองการสังคีต กรมศิลปากร
ตีพิมพ์ชำระช่วยเป็นที่ระลึกในงานฌาปนกิจศพ
นางทองอยู่ วาทยะกร และ นายรอด ทองเหมือน
ณ เมรุวัดแก้วฟ้าล่าง พระนคร
เมื่อ วันอาทิตย์ ที่ ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๕

ภายในหนังสือเล่มนี้มีประวัติของนางทองอยู่ มีขนาดไม่ยาวมากนัก
จึงขอนำมาเผยแพร่ลงในบทความนี้ ความว่า

“...นางทองอยู่ วาทยะกร เป็นธิดานายปู้ นางแก้ว เกิดเมื่อปีมะเมีย
พ.ศ. ๒๔๐๑ ได้ทำการสมรสกับร้อยตรี ยากับ ไฟต์ ซึ่งเป็นครูตรวจ
วงหน้า ของกรมพระราชวังบวรวิไชยชาญ มีบุตร ๓ คนด้วยกัน คือ ๑.
นายพอล ไฟต์ ถึงแก่กรรมที่บ้านเลขที่ ๔๔๔ ถนนสุรวงศ์ พระนคร เมื่อ
พ.ศ. ๒๔๗๕ ๒. นายสีโอ ไฟต์ ถึงแก่กรรมในประเทศอเมริกา เมื่อ พ.ศ.
๒๔๗๒ ๓. พระเจนดุริยางค์ (ปิติ วาทยากร) นางทองอยู่ วาทยะกร
ถึงแก่กรรมด้วยโรคชรา ณ บ้านเลขที่ ๔๔๔ ถนนสุรวงศ์ พระนคร เมื่อ
วันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ รวมอายุได้ ๙๓ ปี...”

นางทองอยู่ เกิดในปี พ.ศ.
๒๔๐๑ และถึงแก่กรรมในปี พ.ศ.
๒๔๙๓ มีอายุยืนยาวกว่า ๙๐ ปี ได้
เห็นความสำเร็จของลูกชายคนเล็ก
อย่างพระเจนดุริยางค์ในหลากหลาย
มิติ หนังสืออนุสรณ์งานฌาปนกิจของ
นางทองอยู่ วาทยะกร ตีพิมพ์คู่กับ
ชื่อของนายรอด ทองเหมือน ซึ่งกรณี
ของนายรอดนี้ไม่ปรากฏประวัติหรือ
ภาพถ่ายบันทึกไว้ภายในเล่ม (เข้าใจ
ว่าเป็นญาติเกี่ยวดองทางฝั่งของนาง
สัมลิม วาทยะกร ภริยาของพระเจน
ดุริยางค์ ซึ่งมีบิดาและมารดาคือ
นายเพิ่มและนางแม่น ทองเหมือน:
ผู้เขียน) เนื้อหาที่บรรจุอยู่ในหนังสือ
เล่มนี้ เกี่ยวกับเรื่องย่อของอุปรากร
ตะวันตก ๑๒ เรื่อง ซึ่งเป็นเนื้อหา
ที่ถูกจัดทำขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับ
โครงการดนตรีสำหรับประชาชน
หรือสังคีตศาลา เขียนขึ้นโดยพระ
เจนดุริยางค์ และนายเทพ จุลอุทัย

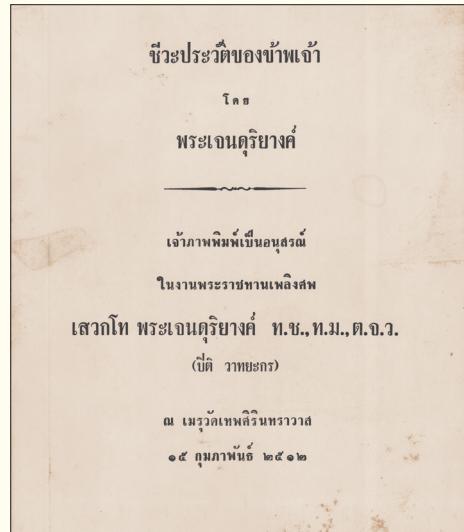

หนังสือที่ระลึกในงานฌาปนกิจศพนางทองอยู่ วาทยะกร (พ.ศ. ๒๔๙๕) และภาพถ่ายนางทองอยู่
วาทยะกร (ที่มา: ผู้เขียน)

หนังสืออนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ เสวกโท พระเจนดุริยางค์ (พ.ศ. ๒๕๑๒) เนื้อหาในหนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนเคยอธิบายไปแล้วในบทความมนุษย์/ดนตรี/หนังสือ ตอนที่ ๑ อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ พระเจนดุริยางค์ กล่าวถึงหนังสือเล่มนี้โดยสังเขปโดยยกเนื้อหาบางส่วนมาจากบทความมนุษย์/ดนตรี/หนังสือ ตอนที่ ๑ กล่าวว่า เนื้อหาหลักของหนังสือเล่มนี้ คือ ส่วนที่เป็นบันทึกประวัติของพระเจนดุริยางค์ ซึ่งพระเจนดุริยางค์ได้บันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ไว้ตั้งแต่ภูมิหลังของตน เรื่องของครอบครัว หน้าที่การงาน การประสบความสำเร็จ และความผิดหวัง ทั้งยังมีการแนบเอกสารสำคัญทางดนตรีบางประการเข้ามารวมเป็นภาคผนวก พระเจนดุริยางค์ได้จัดแบ่งหัวข้อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ๓๕ ปี ของชีวิตในการดนตรี (พ.ศ. ๒๔๖๐ - พ.ศ. ๒๔๙๕) วงเครื่องสายฝรั่งหลวงของพระมงกุฎเกล้าฯ ประวัติวงดุริยางค์ของกรมศิลปากร การจัดตั้งวงดนตรีกองทัพอากาศ การปรับปรุงวงดุริยางค์ศิลปากร เป็นต้น

หนังสืออนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ นางเจนดุริยางค์ (พ.ศ. ๒๕๒๖) หนังสืออนุสรณ์เล่มนี้เป็นหนังสืออนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ นางเจนดุริยางค์ (สัมลิม วาทะกร) ฌณาปสนสถานกองทัพบก วัดโสมนัสวรวิหาร วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๒๖ ภายในหนังสือเล่มนี้มีประวัติของนางเจนดุริยางค์เพียงสั้น ๆ ระบุว่านางเจนดุริยางค์ (สัมลิม วาทะกร) เป็นธิดาคณโฑของนายเพิ่มและนางแม่น ทองเหมือน เกิดเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๔๙ ณ ตำบลบางพูด อำเภอเมืองจังหวัดปทุมธานี ได้ทำการสมรสกับพระเจนดุริยางค์ (ปิติ วาทะกร) เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๐

เนื้อหาภายในหนังสืออนุสรณ์เล่มนี้ได้มีการนำข้อเขียนของอาจารย์สุกิจ นิมมานเหมินท์ เรื่องเด็กไทยกับเด็กฝรั่ง ซึ่งเป็นบทปาฐกถาในวันครบรอบปีของสโมสรเยาวชนดินแดง ที่ห้องประชุมของโรงพยาบาลสงฆ์ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๑๒ มาบรรจุภายในเล่ม เนื้อหาอีกส่วนหนึ่งเป็นการเอาเนื้อหาเดิมจากหนังสืออนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ เสวกโทพระเจนดุริยางค์ นั่นคือข้อเขียนของพระเจนดุริยางค์ เรื่อง ๓๕ ปี ของชีวิตในการดนตรี (พ.ศ. ๒๔๖๐ - พ.ศ. ๒๔๙๕) วงเครื่องสายฝรั่งหลวงของพระมงกุฎเกล้าฯ ประวัติวงดุริยางค์ของกรมศิลปากร หนังสือ

หนังสืออนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ เสวกโทพระเจนดุริยางค์ (พ.ศ. ๒๕๑๒) (ที่มา: ผู้เขียน)

อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพนางเจนดุริยางค์เล่มนี้ นอกจากจะเป็นอนุสรณ์แก่ผู้วายชนม์แล้ว ยังเป็นการต่ออายุข้อเขียนของพระเจนดุริยางค์ ซึ่งเป็นมรดกความทรงจำที่สำคัญต่อวงการดนตรีประเทศไทย

สรุป

การพบและนำมาศึกษาซึ่งเอกสาร “งานศพคุณพระเจนดุริยางค์” กล่าวได้ว่าเป็นหลักฐานที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับช่วงเวลาหลังมรณกรรมของพระเจนดุริยางค์ (ปิติ วาทะกร) ซึ่งถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๑ และได้รับพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานเพลิงศพเมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๒ ณ วัดเทพศิรินทราวาส การค้นพบเอกสารนี้มีความสำคัญเนื่องจากข้อมูลในช่วงหลังการมีชีวิตของท่านไม่ปรากฏมากนัก เอกสารดังกล่าวมาจากกองการสังคีต กรมศิลปากร ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ท่านเคยรับผิดชอบ เอกสารชุดดังกล่าวยังแสดงให้เห็นถึงการแสดงความเคารพและการมีส่วนร่วมของบุคลากรในวงการศิลปะและวัฒนธรรม โดยเฉพาะข้าราชการกรมศิลปากรจากกองต่าง ๆ เช่น กองการสังคีต กองหอสมุดแห่งชาติ และกองวรรณคดีและประวัติศาสตร์ ผ่านการบริจาคเงินร่วมบำเพ็ญกุศล

การค้นคว้าช่วงชีวิตหลังมรณกรรมของพระเจนดุริยางค์ (ปิติ วาทะกร) ผ่านเอกสาร “งานศพคุณ

หนังสืออนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ นางเจนดุริยางค์ (พ.ศ. ๒๕๒๖) และภาพถ่ายนางเจนดุริยางค์ (สัมลิม วาทะยะกร) (ที่มา: ผู้เขียน)

พระเจนดุริยางค์” จากหोजดหมายเหตุแห่งชาติและหนังสืออนุสรณ์ผู้วายชนม์ของตระกูลวาทะยะกร ๓ เล่ม สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของพระเจนดุริยางค์ในฐานะผู้บุกเบิกวงการดนตรีตะวันตกในประเทศไทย โดยเอกสารราชการจากกรมศิลปากรได้เผยแพร่รายละเอียดเชิงโครงสร้างของการจัดงานสวดพระอภิธรรม ทั้งในด้านการบริหารจัดการ งบประมาณ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรสำคัญในวงการศิลปะและวัฒนธรรม

ขณะที่หนังสืออนุสรณ์งานศพของบุคคลในตระกูลได้ทำหน้าที่บันทึก สืบสาน และต่ออายุข้อเขียนสำคัญของพระเจนดุริยางค์เอง ทำให้เอกสารชุดนี้มิได้เป็นเพียงบันทึกทางธุรการเท่านั้น แต่ยังเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีคุณค่าในการทำความเข้าใจวาระสุดท้ายของชีวิตและมรดกทางปัญญาที่พระเจนดุริยางค์ทิ้งไว้ให้แก่การดนตรีในสังคมไทยได้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- กองการสังคีต กรมศิลปากร. (๒๕๙๕). *สิบสองเรื่องอุปรากร บรรดาข้าราชการและศิษยานุศิษย์ของพระเจนดุริยางค์ในกองการสังคีต กรมศิลปากร ตีพิมพ์ชำระด้วยเป็นที่ระลึกในงานฌาปนกิจศพ นางทองอยู่ วาทะยะกร และ นายรอด ทองเหมือน*. พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์.
- คณะกรรมการรวบรวมและค้นคว้าเกี่ยวกับพระราชนิพนธ์ ฯลฯ ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. (๒๕๓๔). *อักษรานุกรมนามสกุลพระราชทานในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์.
- ประสพาท วาทะยะกร. (๒๕๒๖). *อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ นางเจนดุริยางค์ (สัมลิม วาทะยะกร)*. กรุงเทพฯ: บุรพาณิชการพิมพ์.
- พระเจนดุริยางค์. (๒๕๑๒). *ชีวประวัติของข้าพเจ้า โดย พระเจนดุริยางค์ เจ้าภาพพิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ เสวกโท พระเจนดุริยางค์ ท.ช., ท.ม., ต.จ.ว. (ปีติ วาทะยะกร)*. กรุงเทพฯ: บางกอก ซีเกรตาเรียล ออฟฟิศ.
- พูนพิศ อมาตยกุล และคณะ. (๒๕๕๐). *จดหมายเหตุดนตรี ๕ รัชกาล: งานวิจัยเอกสารและลำดับเหตุการณ์ พุทธศักราช ๒๔๑๑-๒๕๔๙*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง).
- สำนักหोजดหมายเหตุแห่งชาติ. (๒๕๑๒). *งานศพคุณพระเจนดุริยางค์*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขานุการกรม กรมศิลปากร.

การกำกับการแสดง โอเปร่าขนาดสั้น Coffee Cantata ของ Bach

เรื่อง:
นพีส ไรเอส (Napisi Reyes)
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการขับร้องและละครเพลง
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้เขียนได้รับการติดต่อจาก อาจารย์ Waku Nakazawa ให้มา เป็นผู้กำกับการแสดงโอเปร่าขนาดสั้น เรื่อง Schweigt stille, plaudert nicht (BWV 211) “จงเงียบ อย่าพูดพล่าม” หรือที่คนมักรู้จักในชื่อ “Coffee Cantata” ของคีตกวี Johann Sebastian Bach ในฐานะ

ที่เป็นโปรดักชันเล็ก ๆ ประจำเทอม ๑ ของสาขาวิชาขับร้องคลาสสิก ร่วมกับสาขาวิชา Conducting, Piano, String, Woodwind เมื่อได้ค้นคว้าศึกษาเกี่ยวกับ โอเปร่าเรื่องนี้ ก็รู้สึกชอบ เพราะ แม้จะเป็นโอเปร่าสมัยบาโรก แต่ก็มี ความคิดบางอย่างที่ทันสมัยอยู่มาก

โดยเฉพาะอย่างยิ่งนางเอกของเรื่อง ที่แม้จะเป็นผู้หญิงสมัยโบราณก็มีการ วางอุบายที่แสนสลับและมีความกล้า คิดกล้าตัดสินใจราวกับผู้หญิงสมัย ใหม่ในยุคปัจจุบัน

เบื้องหลัง Cantata บทนี้ มา จากช่วงที่บาคทำงานอยู่ที่เมือง ไลพ์ซิก ประเทศเยอรมนี ในฐานะ

คันทอร์ (นักร้อง) ประจำโบสถ์นักบุญโธมัส เขามีความเกี่ยวข้องกับวง Collegium Musicum ซึ่งเป็นวงแสดงดนตรีแนวบาร็อค (ไม่เกี่ยวข้องกับศาสนา) ที่ก่อตั้งโดย Georg Philipp Telemann ในปี ค.ศ. ๑๗๐๒ โดยที่ในปี ค.ศ. ๑๗๒๙ บาคเข้ารับตำแหน่งผู้อำนวยการของวงนี้ และเริ่มแสดงเป็นประจำที่ Café Zimmermann (Zimmermannsches Kaffeehaus) ซึ่งเป็นร้านกาแฟยอดนิยมและยังเป็นศูนย์กลางพบปะของสุภาพบุรุษในไลพ์ซิกอีกด้วย บาคแต่ง Coffee Cantata เรื่องนี้ขึ้นราว ๆ ระหว่างปี ค.ศ. ๑๗๓๒-๑๗๓๕ สำหรับการแสดงที่ Café Zimmermann นั่นเอง

Cantata มาจากคำในภาษาอิตาเลียน cantare ที่แปลว่า “ร้องเพลง” เดิมทีหมายถึงผลงานประพันธ์

ดนตรีที่ตั้งใจให้ขับร้อง (ตรงข้ามกับคำว่า โซนาตา ซึ่งเป็นผลงานที่ใช้บรรเลงโดยเครื่องดนตรี) แต่ในปัจจุบัน คำว่า แคนตาตา มักใช้ในความหมายกว้างขึ้น เพื่อเรียกผลงานดนตรีที่มีทั้งเสียงร้องและเครื่องดนตรีประกอบ

Coffee Cantata เรื่องนี้เป็นเสมือนโอเปร่าแนวตลกขนาดย่อม ประกอบด้วยท่อนทั้งหมด ๑๐ ท่อน (movements) บทเพลงในสองท่อนแรกของ Coffee Cantata เขียนโดย Christian Friedrich Henrici หรือที่รู้จักกันในนาม Picander ส่วนผู้แต่งคำร้องในสองท่อนสุดท้าย ยังไม่เป็นที่แน่ชัด (อาจจะ เป็น บาคเองก็เป็นได้)

โอเปร่าเรื่องนี้ ล้อเลียนระแคะความนิยมดื่มกาแฟในไลพ์ซิกยุคศตวรรษที่ ๑๘ อันที่จริงวัฒนธรรม

การดื่มกาแฟในยุโรป มีต้นกำเนิดย้อนหลังจากโลกอาหรับ กาแฟได้แพร่กระจายไปทั่วยุโรปในช่วงต้นศตวรรษที่ ๑๘ โดยเริ่มจากชนชั้นสูงและต่อมาสู่ชนชั้นกลาง มีร้านกาแฟผุดขึ้นมากมาย ที่เมืองไลพ์ซิกเองก็มามากกว่าสิบแห่ง! โอเปร่าเรื่องนี้เสียดสีแนวคิดของบางคนที่มองว่ากาแฟคือสิ่งเสพติดที่ต้องเลิกให้ได้ เนื่องจากในยุคของบาค การดื่มกาแฟยังถือว่า “น่ากลางแคลงใจ” อยู่มาก เพราะยังไม่มีใครรู้ชัดว่ามันมีผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจอย่างไร

ใน Coffee Cantata (BWV 211) Johann Sebastian Bach ใช้วงดนตรีขนาดเล็กแบบ Baroque chamber ensemble ซึ่งประกอบด้วยเครื่องดนตรีไม่มากนัก แต่สามารถสร้างบรรยากาศและเนื้อ

เสียงที่เหมาะสมกับแคนดาดาแนวตลก และเป็นกันเองเช่นนี้ได้ยอดดี

วงดนตรีของโอเปร่าเรื่องนี้ ประกอบด้วย:

เครื่องสาย (Strings) ได้แก่ ไวโอลิน (Violin I, Violin II) วิโอลา (Viola) เซลโล (Cello) ฮาร์ปซิคอร์ด (Harpsichord) และฟลูต (Flute) สุ่มเสียงของดนตรีประกอบ เป็นวงดนตรีขนาดเล็ก จึงเหมาะสำหรับแสดงใน Café Zimmermann ซึ่งเป็นคาเฟ่จริง ๆ ไม่ใช่เวทีโอเปร่า จึงไม่มีเครื่องทองเหลือง (brass) หรือเครื่องเพอร์คัสชัน (percussion)

นักแสดงที่เป็นนักร้องโอเปร่า ประกอบด้วย นักร้องเดี่ยว ๓ คน ได้แก่:

๑. ผู้บรรยาย (เทเนอร์)
๒. ลูกสาวชื่อ Lieschen (โซปราโน)
๓. พ่อชื่อ Schlendrian (เบส)

เนื้อเรื่องเป็นบทสนทนาโต้เถียงระหว่างพ่อกับลูก Lieschen ลูกสาวพรั่าพรรณนาความชื่นชอบในกาแฟของตัวเอง ตัดพ่อพ่อที่ไม่เข้าใจและมาบังคับจิตใจให้เธอลดละเลิกกาแฟ เธอกล่าวว่

“คุณพ่อขา อย่าดูขนาดนั้นเลย หากหนูไม่ได้ดื่มกาแฟวันละสามถ้วย

หนูจะทรมาณเหมือนแพะแห่ง ย่าง!”

อาการติดกาแฟของเธอเข้าชั้น หลงใหล พรั่าเพื่อ เธอบอกว่า

“โอ้! กาแฟหวานอร่อย หวานกว่าจูบพันครั้ง นุ่มนวลยิ่งกว่าไวน์มัสกัต”

ในแต่ละวัน Lieschen จะต้อง

ดื่มกาแฟไม่ต่ำกว่าวันละสามถ้วย ทำให้ Schlendrian ผู้เป็นพ่อรู้สึก หงุดหงิด เขาพยายามล่อหลอกลูกให้ เลิกกาแฟด้วยข้อต่อรองต่าง ๆ เช่น ถ้าเธอไม่เลิกกาแฟ เธอก็จะไม่ได้ไป งานแต่งและไม่ได้รับอนุญาตให้ออกไป เดินเล่น พ่อจะไม่ซื้อกระโปรงแฟชั่น ให้เธอ เธอจะไม่ได้รับอนุญาตให้ไป ยืนที่ริมหน้าต่างเพื่อมองคนที่ผ่านไป มา และเธอจะไม่ได้รับบิบบิ้นเงิน หรือทองไปติดหมวก

อย่างไรก็ดี ข้อต่อรองทั้งหมดนี้ ล้วนเป็นสิ่งที่ลูกสาวรับได้ทั้งสิ้น มี สิ่งเดียวเท่านั้นที่ Lieschen รับไม่ได้ ก็คือ เมื่อพ่อขู่ว่าจะเธอจะไม่มีวันได้มี สามี สาวน้อยเจ้าเล่ห์แสร้งยอมแพ้ บอกว่าเธอจะยอมเลิกกาแฟเพราะ กลัวจะไม่ได้มีสามี แต่ปรากฏว่า เธอ ได้แอบสร้างข้อตกลงลับไว้ว่า ผู้ชายที่ จะมาแต่งงานด้วย จะต้องยอมรับว่า “ฉันจะมีสิทธิ์ชงกาแฟเมื่อไหร่ก็ตาม ที่ต้องการได้” นับว่าเป็นความคิดที่ สมัยใหม่เป็นอย่างยิ่ง

สำหรับเรื่องนี้ ผู้เขียนทำหน้าที่ เป็นผู้กำกับการแสดง ซึ่งเป็นเรื่องที่ สนุกสนานท้าทายมาก โอเปร่าเรื่อง นี้มีโครงสร้างดนตรีแบบแคนดาดา คลาสสิก มีทั้ง recitative และ aria มีดนตรีสนุกสนาน ประกอบด้วย เครื่องสายและ basso continuo มีอารมณ์ขันทางดนตรีปรากฏตลอด

เรื่อง เช่น มีการเล่นเสียงสูง ๆ มีการใช้เสียงฟลูตบรรเลงตอน Liesgen แสดงความลุ่มหลงกาแฟ

เนื่องจากลักษณะโอเปร่าของภาคไม่เหมือนกับโอเปร่าเรื่องอื่น ๆ ที่เคยได้ทำงานกำกับการแสดงมาก็คือในขณะที่ดนตรีของโอเปร่าในยุคสมัยที่ใหม่กว่านี้ มีดนตรีที่มีลักษณะ build up สอดคล้องกับอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครหลัก แต่ดนตรีของโอเปร่าเรื่องนี้ กลับมีการร้องซ้ำ ๆ หลาย ๆ รอบ ในแต่ละท่อนของบทเพลง ซึ่งทำให้ต้องหา กิจธุระ - Acting business บางอย่างให้ตัวละครได้ทำในแต่ละท่อนให้แตกต่างกันไป

ผู้เขียนดัดแปลงให้เรื่องราวใน

โอเปร่าเรื่องนี้เกิดขึ้นในยุคสมัยใหม่ เนื่องจากรู้สึกว่าการค้นหาและสิ่งที่นำเสนอดูทันสมัย เป็นสิ่งที่คนสมัยใหม่เข้าใจ จึงสร้างฉากให้เรื่องราวเกิดขึ้นที่ร้านกาแฟแนว ๆ สตาร์บัคส์ปัจจุบัน แต่ใช้ชื่อว่า “Star Bach” ดัดแปลงบทบาทผู้บรรยายให้เป็นหนุ่มนักชงกาแฟ - บาร์ิสต้าประจำร้าน แล้วก็ดัดแปลงเรื่องให้พ่อลูกทะเลาะกัน จนลูกสัญญาว่าจะไม่แตะต้องกาแฟอีก พ่อจึงยอมออกไปหาสามีให้ ซึ่งคนที่พ่อเลือกให้ก็คือ หนุ่มบาร์ิสต้าของร้านกาแฟแห่งนี้เอง

ผู้เขียนพยายามกำกับให้หนังร้องแสดงโดยไม่เคลื่อนไหวที่ในขณะที่ร้องเพลงมากเกินไป แต่ให้เคลื่อนไหวที่ในจังหวะที่เป็นดนตรีบรรเลง เพราะ

การร้องไปเดินไป อาจทำให้เสียงร้องไม่ชัดเจน ระหว่างการซ้อมกับวงมีการปรับเปลี่ยนบล็อกกิ้งเพื่อให้นักแสดงสามารถมองเห็นการให้คิวของคอนดักเตอร์ได้ชัดเจนขึ้น ผู้เขียนพยายามเปลี่ยนบล็อกกิ้งการแสดงไปตามมุมต่าง ๆ บนเวที เพื่อให้คนดูที่นั่งทุกด้านเห็นการแสดงได้ถนัด

โอเปร่าเรื่องนี้ทำให้ผู้เขียนนึกถึงหนังตลกเจียบบสมัยชาร์ลี แชปลิน และหนังการ์ตูน เพื่อสร้างความรู้สึกขบขัน จึงให้นักแสดงทำท่าฟรีซ Freeze ในตอนจบของแต่ละท่อนเพลง เสมือนเป็นจุดจบของท่อนต่าง ๆ แล้วเมื่อดนตรีท่อนต่อไปดังขึ้น นักแสดงก็จะกลับมา Unfreeze มีชีวิตชีวา แสดงต่อไปอีก การนิ่ง ฟรีซ ขณะเล่าเรื่องของตัวละครแต่ละตัว ยังเป็นการสร้างโพกัสให้ผู้ชมเกิดความสนใจอีกด้วย

ผู้เขียนทดลองนำเอาลักษณะการเคลื่อนไหวท่วงท่า และออกแบบท่าเต้นง่าย ๆ เป็นสไตล์ที่พบได้บ่อย ๆ ในละครเพลง Musical Theatre มาใช้ในท่อนเพลงท่อนที่เป็นการสรุปเหตุการณ์และบอกริมหลักของเรื่องราว มีการให้นักแสดงยกเก้าอี้มาวางลง นั่งท่าท่า ท่ามูฟเมนต์ตลก ๆ ง่าย ๆ พร้อม ๆ กัน

การแสดงโอเปร่าขนาดสั้นเรื่องนี้มีความยาวประมาณ ๓๐ นาที จัดการแสดงที่ห้อง A407 ส่องรอบในวันที่ ๒ กันยายน และวันที่ ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘

COLLEGE OF MUSIC, MAHIDOL UNIVERSITY

LIESCHEN (SOPRANO) : SATINEE ARWRUNGRUENG
SCHLENDRIAN (BARITONE) : ZHONGYANG CHEN
BARISTA (TENOR) : THITI CHOOJAN

INSTRUMENTAL ENSEMBLE
HARPSICHORD : AJ YOSHIMI MATSUSHIMA
FLUTE : YUJIE CHEN
STRING QUARTET LED BY AJ MARCIN SZAWELSKI
VIOLIN 1 : YOSTIRTA LUHUR ISAJI
VIOLIN 2 : PRAPONTHANAI KHUMTHANOM
VIOLA : JINRU YI
CELLO : YULIN WANG

PRODUCER : AJ DR. ORGAN PRAWANG CARLSON
STAGE DIRECTOR : AJ NAPISI REYES
MUSIC DIRECTOR & VOICE COACH : AJ WAKU NAKAZAWA
CONDUCTOR : CHO KI WONG

SCHWEIGT STILLE.

PLAUDERT NICHT. ☹️ 211

SEP
17
2025
WED

5:30 PM
AT A407
FREE ADMISSION !

COFFEE CANTATA

BY J.S. BACH

นักแสดง

Lieschen (Soprano) : Satinee Arwrungrueng
Schlendrian (Baritone) : Zhongyang Chen
Barista (Tenor) : Thiti Choojan

นักดนตรี

Harpsichord : Aj. Yoshimi Matsushima
Flute : Yujie Chen
String Quartet (Led by Aj. Marcin Szawelski)
Violin 1 : Yostirta Luhur Isaji
Violin 2 : Praponthanai Khumthanom
Viola : Jinru Yi
Cello : Yulin Wang

ทีมงานเบื้องหลัง

Producer : Aj. Dr. Organ Prawang Carlson
Stage Director : Aj. Napisi Reyes
Music Director & Voice Coach : Aj. Waku Nakazawa
Conductor : Cho Ki Wong

The College of Music
YAMP
Young Artists Music Program

Mahidol Music
MAHIDOL UNIVERSITY

MACM Hall
Music Auditorium
College of Music, Mahidol University

INTO THE WOODS

BE CAREFUL WHAT YOU WISH

**MUSIC AND LYRICS BY STEPHEN SONDHEIM
BOOK BY JAMES LAPINE**

**ORIGINALLY DIRECTED ON BROADWAY
BY JAMES LAPINE
ORCHESTRATIONS JONATHAN TUNICK**

19 - 22 FEBRUARY 2026 - 7 P.M

MACM HALL, COLLEGE OF MUSIC MAHIDOL UNIVERSITY

TICKET 550 850 1200 1500

เสียงดนตรีเพื่อสังคม ผ่านกิจกรรมจิตอาสา

เรื่อง :
 กัลย์ธิดา สุภนิตี (Kalteera Supaniti)
 อาจารย์หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕
 กรุณา อินทองคำ (Karuna Intongkam)
 อาจารย์ประจำหอพัก
 หลักสูตรเตรียมอุดมดนตรี
 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

การบูรณาการวิธีการทาง “ดนตรีศึกษา” ผ่านกิจกรรมจิตอาสา YAMP Music Education Project 2568 (โดย อาจารย์กัลย์ธิดา สุภนิตี)

ความสำคัญของการเข้าถึงดนตรี

ดนตรีมิได้เป็นเพียงเครื่องมือในการสร้างความบันเทิงเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาสมอง สมาธิ และทักษะทางสังคม ด้วยตระหนักถึงความสำคัญนี้ หลักสูตรเตรียมอุดมดนตรี วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในฐานะสถาบันที่จัดการเรียนการสอนด้านดนตรีโดยเฉพาะ จึงได้จัดโครงการ YAMP Music Education Project ประจำปี ๒๕๖๘ ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ด้านดนตรีสากลให้นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนบุญยศรีสวัสดิ์ จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นโรงเรียนในพื้นที่ใกล้เคียงที่ขาดแคลนบุคลากรด้านดนตรี โดยโครงการนี้มีความพิเศษ

อย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่นำโดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ที่ร่วมมือกับอาจารย์ประจำชั้นและอาจารย์หัวหน้าระดับ ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นการบริการวิชาการสู่สังคมเท่านั้น แต่ยังเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และเกิดความเข้าใจในวิชาดนตรีผ่านกระบวนการทางดนตรีศึกษาอย่างแท้จริง

วิธีการดำเนินกิจกรรมและการประยุกต์ใช้หลักการดนตรีศึกษา

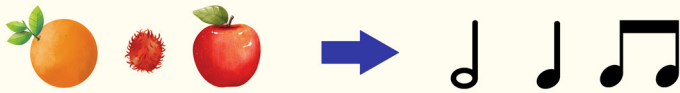
คณะนักเรียนผู้สอนได้ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับคณาจารย์ โดยเน้นการมีส่วนร่วมและการสร้างความเข้าใจพื้นฐานทางดนตรีอย่างมีระบบ จากการประยุกต์ใช้หลักการดนตรีศึกษาที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล ซึ่งมีแกนหลัก คือ

แนวคิดของ Zoltán Kodály ผวนกับวิธีการสอนเชิงนวัตกรรมที่ปรับให้เข้ากับบริบทของผู้เรียน

๑. การพัฒนาความเข้าใจจังหวะด้วยสัญลักษณ์รูปภาพ

เพื่อแก้ไขปัญหาความยากในการทำความเข้าใจ คำจังหวะ (Rhythmic Values) ที่เป็นนามธรรม คณะนักเรียนผู้สอนได้สร้างรูปแบบการเรียนรู้ ซึ่งเชื่อมความรู้โดยการใช้รูปภาพผลไม้เป็นสื่อกลางในการเรียนรู้จังหวะ

๑.๑ การเชื่อมโยงรูปธรรมสู่สัญลักษณ์ทางดนตรี: คณะนักเรียนผู้สอนได้กำหนดให้รูปภาพผลไม้ (เช่น รูปส้ม รูปเงาะ และรูปแอปเปิ้ล) แทนคำจังหวะตัวโน้ตพื้นฐาน (เช่น โน้ตตัวขาว โน้ตตัวดำ และโน้ตเช็บ็ต) ในระยะแรก เพื่อให้ผู้เรียน

รูปภาพผลไม้แทนค่าจังหวะตัวโน้ตพื้นฐาน ไปสู่การใช้สัญลักษณ์ตัวโน้ตมาตรฐานสากล

สามารถมองเห็นและจดจำจังหวะได้อย่างง่ายดายผ่านสิ่งที่คุ้นเคยในชีวิตประจำวัน

๑.๒ การเปลี่ยนผ่านสู่โน้ตสากล: เมื่อผู้เรียนเกิดความเข้าใจเชิงแนวคิดของจังหวะแล้ว จึงค่อยเปลี่ยนผ่านรูปแบบการเรียนรู้จากรูปภาพผลไม้ไปสู่การใช้สัญลักษณ์ตัวโน้ตมาตรฐานสากล ซึ่งเป็นการสร้างรากฐานความรู้ที่แข็งแกร่งและต่อเนื่อง

๒. การพัฒนาความเข้าใจระดับเสียงและสัญลักษณ์ดนตรี

ในการสอนองค์ประกอบด้านระดับเสียง (Pitch) และการอ่านสัญลักษณ์ (Notation) คณะผู้สอนได้นำเครื่องมือที่หลากหลายมาใช้

๒.๑ Hand Signs เพื่อเรียนรู้เสียงและบันไดเสียง: การใช้ Hand Signs ของ Kodály ถูกนำมาใช้โดยเฉพาะเพื่อสื่อสารและแสดงความสัมพันธ์ของระดับเสียงและโครงสร้างของบันไดเสียง (Scale)

ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะการฟัง (Aural Skills) และความสามารถในการร้อง Solfège (Do-Re-Mi) ให้สัมพันธ์กับระดับเสียงสัมพันธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒ การเสริมด้วยบรรทัดห้าเส้น: เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงการรับรู้เสียงและการร้องเข้ากับระบบสัญลักษณ์ที่เป็นมาตรฐานสากล ผู้สอนได้นำบรรทัดห้าเส้นแบบจำลอง (Staff Board) มาเป็นอุปกรณ์เสริมในการสอนการอ่านและการเขียนสัญลักษณ์ทางดนตรี ซึ่งถือเป็นขั้นตอนสำคัญในการเรียนรู้ทฤษฎีดนตรี

ผลลัพธ์เชิงดนตรีศึกษาและการสะท้อนการเรียนรู้

๑. ผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียน (ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕)

การประยุกต์ใช้วิธีการสอนที่เน้นการปฏิบัติและนวัตกรรม เช่น การ

ใช้รูปภาพผลไม้แทนค่าจังหวะ คาดว่าจะนำไปสู่การพัฒนาที่รวดเร็วและเป็นรูปธรรมในทักษะพื้นฐาน ดังนี้

- การเรียนรู้พื้นฐานที่เข้าใจง่าย: ผู้เรียนสามารถเข้าใจและปฏิบัติจังหวะและระดับเสียงพื้นฐานได้อย่างรวดเร็วและสนุกสนาน ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้ดนตรี
- การสร้างความพร้อมด้านสัญลักษณ์ดนตรี: ผู้เรียนได้รับโอกาสในการทำความเข้าใจสัญลักษณ์ทางดนตรีบนบรรทัดห้าเส้น ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการศึกษาดนตรีในระดับที่ซับซ้อนขึ้น

๒. การเรียนรู้และพัฒนาการของนักเรียนผู้สอน (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕)

โครงการนี้เป็นเสมือน “ห้องปฏิบัติการสอน” สำหรับนักเรียนในหลักสูตรเตรียมอุดมดนตรี ทำให้เกิดผลลัพธ์ที่สำคัญต่อการพัฒนาวิชาชีพต่อไปในอนาคต ซึ่งประกอบด้วย

- ความเข้าใจเชิงประยุกต์: นักเรียนต้องนำทฤษฎีการสอนของ Kodály และนวัตกรรมสื่อการสอนมาปรับใช้ในสภาพแวดล้อมจริง ซึ่งเสริมสร้างความเข้าใจเชิงลึกในเนื้อหาและวิธีการถ่ายทอดความรู้
- การพัฒนาทักษะวิชาชีพและ

การพัฒนาความเข้าใจจังหวะด้วยสัญลักษณ์รูปภาพ

เรียนรู้เสียงและบันไดเสียงด้วยการใช้ Hand Signs ของ Kodály

บรรทัดห้าเส้นแบบจำลอง (Staff Board) อุปกรณ์เสริมในการสอนอ่านและเขียนสัญลักษณ์ทางดนตรี

การบริการสังคม: ประสบการณ์นี้พัฒนาทักษะด้านการจัดการห้องเรียน การสื่อสาร และการทำงานเป็นทีม และเป็นการปลูกฝังความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ในฐานะนักดนตรีที่มีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษา

สำเร็จของโครงการนี้ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการถ่ายทอดความรู้ แต่ยังรวมถึงการสร้างแรงบันดาลใจและความ

เข้าใจบทบาทของของดนตรีในฐานะเครื่องมือทางสังคม การดำเนินงานโดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ และ

unสรุป

โครงการ YAMP Music Education Project 2568 เป็นตัวอย่างของการบูรณาการหลักสูตรการศึกษาด้านดนตรีเข้ากับกิจกรรมบริการวิชาการ โดยใช้หลักการของ Kodály ร่วมกับนวัตกรรมการสอนที่สร้างสรรค์เป็นเครื่องมือหลัก ความ

อาจารย์ประจำชั้น ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์แพทอง โกลิยานนท์ อาจารย์ชนัสชิดาภา สติธรรมสุธี อาจารย์

ไกรสิทธิ์ สุวรรณเหล่า และอาจารย์หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ อาจารย์กัลยธีรา สุภานิติ สะท้อนให้

เห็นถึงคุณภาพและความพร้อมของบุคลากรด้านดนตรีรุ่นใหม่ในการเป็นผู้นำด้านดนตรีศึกษาในอนาคตต่อไป

กิจกรรมจิตอาสาของนักเรียนชั้น ม.๔ (YAMP 27) ณ มูลนิธิเด็กอนุบาลหมู่บ้านเด็ก สานรัก (โดย อาจารย์กรรณา อินทองคำ)

เมื่อวันเสาร์ที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ รุ่น YAMP 27 ได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาที่มูลนิธิเด็กอนุบาลหมู่บ้านเด็กสานรัก โดยนักเรียนได้ใช้เวลาในวันนั้นมอบความสุข ความอบอุ่น และรอยยิ้มให้แก่้อง ๆ ผ่านกิจกรรมสนุกสนาน เกม และช่วงเวลาแห่งการแบ่งปัน

กิจกรรมนี้ไม่เพียงเป็นการ “ให้” แต่ยังเป็นการเรียนรู้ที่มีคุณค่าด้วย นักเรียนได้ประสบการณ์สำคัญทั้งในด้านการทำงานเป็นทีม ความรับผิดชอบ และความเมตตา อีกทั้งยังได้เห็นด้วยตาตนเองว่า การกระทำเล็ก ๆ ที่เต็มไปด้วยน้ำใจ สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ให้แก่ผู้อื่นได้

นอกจากการสร้างรอยยิ้มและความสุขให้แก่้อง ๆ แล้ว กิจกรรมครั้งนี้ยังเป็นการสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียนทุกคนได้มองเห็นคุณค่าของการให้ที่แท้จริง เพราะ “การให้” ไม่ได้ขึ้นอยู่กับขนาดหรือมูลค่า แต่ขึ้นอยู่กับหัวใจและเจตนาที่บริสุทธิ์ การได้เห็นแววตาที่เปล่งประกายด้วยความดีใจของน้อง ๆ คือสิ่งที่ยืนยันได้ว่า ทุกความพยายามของพวกเราไม่สูญเปล่า

ตลอดทั้งวัน นักเรียนชั้น ม.๔ (YAMP 27) ได้เรียนรู้การทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ ทั้งการวางแผน การแบ่งหน้าที่ และการแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้า สิ่งเหล่านี้ได้กลายเป็นบทเรียนที่มีค่าซึ่งหาไม่ได้จากห้องเรียนเพียงอย่างเดียว และเป็นรากฐาน

สำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนก้าวสู่การเป็นเยาวชนที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมในอนาคต

การจัดกิจกรรมในครั้งนี้จะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ หากไม่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว ผู้ปกครอง และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ร่วมกันเป็นแรงผลักดัน ความเมตตาของทุกท่านได้ถูกส่งต่อกลายเป็นกำลังใจอันยิ่งใหญ่ให้แก่้อง ๆ ที่มูลนิธิ และยังเป็นพลังที่ทำให้นักเรียนตระหนักว่า โลกใบนี้ยังคงเต็มไปด้วยน้ำใจและความเอื้ออาทร

เราหวังว่ากิจกรรมครั้งนี้จะเป็นเพียงจุดเริ่มต้นเล็ก ๆ ของการเดินทางจิตอาสาที่จะขยายต่อไปอย่างยั่งยืน เพราะการทำความดีไม่เคยมีวันสิ้นสุด และทุกการกระทำเล็ก ๆ สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ได้เสมอ

กิจกรรมในครั้งนี่ยังเป็นโอกาสสำคัญที่ทำให้นักเรียนได้สัมผัสถึง “คุณค่าของความเป็นมนุษย์” อย่างแท้จริง เพราะนอกเหนือจากรอยยิ้มที่ได้รับกลับมาแล้ว ยังมีบทเรียนด้านความอดทน ความเสียสละ และการรู้จักมองโลกในมุมของผู้อื่น นักเรียนหลายคนได้สะท้อนว่า การได้ใกล้ชิดกับน้อง ๆ ทำให้พวกเขาเข้าใจมากขึ้นว่า ความสุขที่แท้จริงไม่ได้เกิดจากการครอบครองสิ่งของ แต่เกิดจากการได้แบ่งปันและทำให้ใครบางคนรู้สึกว่าเขามีคุณค่า

เมื่อมองย้อนกลับไปก็กิจกรรมครั้งนี้ เราจะเห็นได้ว่าพลังของเยาวชนเมื่อรวมตัวกัน สามารถสร้างสิ่งที่ยิ่งใหญ่ได้เกินคาด ไม่ว่าจะเป็นการจัดกิจกรรมเล็ก ๆ เกมสนุก ๆ หรือการมอบของบริจาคทุกอย่างล้วนสะท้อนถึงความตั้งใจจริงที่จะช่วยสร้างสังคมที่อบอุ่นและเต็มไปด้วยน้ำใจ

สิ่งสำคัญคือกิจกรรมนี้ได้ปลูกฝังให้เยาวชนเห็นความสำคัญของการเป็น “ผู้ให้” ซึ่งจะติดตัวพวกเขาไปในเส้นทางชีวิต ไม่ว่าจะอยู่ในบทบาทใดในอนาคต หากพวกเขายังคงรักษาหัวใจแห่งการแบ่งปันนี้ไว้ โลกใบนี้ก็จะงดงามขึ้นเรื่อย ๆ อย่างแน่นอน

เพราะในท้ายที่สุดแล้ว การให้เพียงเล็กน้อยจากเรา อาจกลายเป็นแสงสว่างที่ยิ่งใหญ่ในชีวิตของใครอีกหลายคน พวกเราขอขอบพระคุณ

ทุกท่านที่ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของเรื่องราวแห่งการให้ และขอเชิญชวนให้ทุกคนร่วมกันสานต่อกิจกรรมจิตอาสาในโอกาสต่อ ๆ ไป เพื่อให้ความสุขและความหวังได้ถูกส่งต่อไปยังหัวใจดวงเล็ก ๆ ของเด็ก ๆ อย่างไม่มีที่สิ้นสุดค่ะ

นอกจากกิจกรรมเมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคมที่ผ่านมาแล้ว พวกเรายังมีกำหนดการกิจกรรมจิตอาสาในครั้งต่อไป ดังนี้

- วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

- วันที่ ๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๙

ในแต่ละครั้ง พวกเราจะจัดเตรียมกิจกรรมที่สร้างสรรค์และเหมาะสมกับน้อง ๆ เพื่อให้พวกเขาได้รับทั้งรอยยิ้ม ความสุข และความอบอุ่นใจอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังเป็นโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม การมีความรับผิดชอบต่อ

สังคม และการมอบสิ่งดี ๆ ให้กับผู้อื่นอีกด้วย

พวกเราขอเชิญชวนทุกท่าน ทั้งผู้ปกครอง เพื่อน ๆ และผู้ที่มีจิตศรัทธา มาร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งของการแบ่งปัน ไม่ว่าจะเป็น การบริจาคสิ่งของจำเป็น ขนม ของเล่น หรือการสมทบทุน ทุกความช่วยเหลือเล็ก ๆ จากทุกท่านจะถูกรวมเป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ และถูกส่งตรงไปถึงน้อง ๆ ที่มูลนิธิเด็กอนุบาลหมู่บ้านเด็กสานรักอย่างแน่นอน มาร่วมกันสร้างสังคมแห่งการให้และส่งต่อความหวังให้แก่อนาคตของเด็ก ๆ ไปด้วยกันนะคะ

CONTEMPORARY MUSIC

Cr. Anuwat Nakpawan

จากแนวคิดสู่เวที Tacet(i) Ensemble Germany Tour 2025: เมื่อโลกใบเก่า พบเจอ โลกใบใหม่

เรื่อง:
พพร เอื้อศิริบุเคราะห์ (Noppakorn Auesirinucroch)
อาจารย์สาขาวิชากีตาร์คลาสสิก
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล
หัวหน้าวงดนตรีสมัยใหม่ Tacet(i) Ensemble

บทนำ

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาหนึ่งทศวรรษ Tacet(i) Ensemble ได้พัฒนาแนวทางการนำเสนอดนตรีร่วมสมัย (Contemporary Music) ผ่านการบูรณาการเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary Integration) ที่ขยายขอบเขตของการแสดงออกทางเสียง วงดนตรีได้ผสมผสานองค์ประกอบจากศาสตร์และศิลปะหลากหลายสาขา ได้แก่ เทคโนโลยีดนตรี (Music Technology) องค์ประกอบการละคร (Theatrical Elements) การตอบสนองทางประสาทสัมผัสของผู้ชม (Audience Sensory Perception) และนวัตกรรมการสร้างและการขยายศักยภาพเครื่องดนตรี (Instrument Innovation and Augmentation) แนวทางดังกล่าวส่งผลให้เกิดผลงานสร้างสรรค์ที่ทำหยากรอบแนวคิดดนตรีแบบดั้งเดิม และเปิดมิติใหม่ของการแสดงดนตรีในศตวรรษที่ ๒๑

ผลงานแนวทางการสร้างสรรค์ของ Tacet(i) Ensemble ได้รับการยอมรับในระดับสากลเมื่อวงดนตรีได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้รับรางวัล Ernst von Siemens Ensemble Prize ประจำปี ค.ศ.

๒๐๒๕ จาก Ernst von Siemens Musikstiftung มูลนิธิแห่งนี้ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๗๒ และดำเนินการสนับสนุนบุคลากรทางดนตรีร่วมสมัยที่มีความโดดเด่น สร้างคุณประโยชน์ และส่งผลกระทบต่อวงดนตรีในระดับนานาชาติ รายชื่อผู้รับรางวัลในอดีตประกอบด้วยบุคคลสำคัญทางดนตรี อาทิ Olivier Messiaen, Benjamin Britten, Mstislav Rostropovich, Luciano Berio, Hans Werner Henze, György Ligeti, Claudio Abbado, Helmut Lachenmann, György Kurtág, Wolfgang Rihm, Mariss Jansons, Anne-Sophie Mutter และผู้ทรงอิทธิพลทางดนตรีท่านอื่น ๆ อีกมากมาย

ในปี ค.ศ. ๒๐๒๕ Tacet(i) Ensemble ได้สร้างประวัติศาสตร์ใหม่ในฐานะวงดนตรีจากทวีปเอเชียวงแรกที่ได้รับรางวัลอันทรงเกียรตินี้ โดยได้รับรางวัลพร้อมกันกับบุคคลสำคัญทางดนตรีในปีเดียวกัน ได้แก่ Sir Simon Rattle, Ashkan Behzadi, Kristine Tjøgersen, Bastien David และ Collective lovemusic ซึ่งต่างได้รับรางวัลในสาขาต่าง ๆ การได้รับการยอมรับ

ในครั้งนี้ไม่เพียงแต่สะท้อนถึงคุณค่าของผลงานสร้างสรรค์ของ Tacet(i) Ensemble เท่านั้น แต่ยังเป็นการยืนยันถึงบทบาทที่เพิ่มขึ้นของดนตรีร่วมสมัยจากเอเชียในเวทีโลก และเป็นก้าวสำคัญในการทำลายขอบเขตทางภูมิศาสตร์และวัฒนธรรมในวงการดนตรีร่วมสมัยสากล

เนื่องในโอกาสอันเป็นเกียรติดังกล่าว Tacet(i) Ensemble ได้รับเชิญให้จัดทัวร์คอนเสิร์ตในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีระหว่างวันที่ ๒๐-๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยจัดแสดงในสองสถานที่สำคัญ ได้แก่ งานเทศกาล Beethovenfest ในเมืองบอน และ Studio of Ensemble Musikfabrik ในเมืองโคโลญ การจัดทัวร์ครั้งนี้มีนัยสำคัญในหลายมิติ ทั้งในด้านการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ต่อผู้ชมชาวยุโรป การสร้างบทสนทนาข้ามวัฒนธรรม (Cross-cultural Dialogue) และการสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการบริหารจัดการรายการดนตรี (Music Curation) ที่ต้องคำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรม (Cultural Context) ความคาดหวังของผู้ชม (Audience Expectations) ที่แตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ และเอกลักษณ์ของวง

Cr. Ernst von Siemens Music Foundation / Astrid Ackermann

ดนตรี (Ensemble Identity) อย่างสมดุล นอกจากนี้ การจัดการทัวร์คอนเสิร์ตระดับนานาชาติยังประกอบด้วยความท้าทายด้านการบริหารจัดการปฏิบัติการ (Operational Management) การประสานงานกับสถานที่จัดแสดงที่มีลักษณะและข้อกำหนดที่แตกต่างกัน ตลอดจนการบริหารจัดการทรัพยากรทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ และเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ

โปรแกรมการแสดง

Tacet(i) Ensemble Germany Tour 2025 ในครั้งนี้ Tacet(i) Ensemble ได้นำเสนอบทประพันธ์จำนวน ๕ ชิ้นงานจากนักแต่งเพลงผู้ทรงอิทธิพลในวงการดนตรีร่วมสมัยจำนวน ๔ ท่าน ซึ่งผลงานที่คัดสรรมานี้สะท้อนถึงเอกลักษณ์

และแนวทางการสร้างสรรค์ของวงดนตรีในมิติต่าง ๆ รายการแสดงประกอบด้วย

๑. **SONIC OPERATOR** for a group of sonic operators, resonant objects, and audio feedback โดย Miles Jefferson Friday

๒. **Timbre Studies** โดย Ken Ueno

๓. **Clean it Squeakier** โดย ดร.ปิยวัฒน์ หลุยลาภประเสริฐ

๔. **Contact** trio for prepared motors, amplified foam board, and 100 glass head pins โดย Marianthi Papalexandri-Alexandri

๕. **Making Sound Futures** โดย Marianthi Papalexandri-Alexandri

SONIC OPERATOR โดย Miles Jefferson Friday

Miles Jefferson Friday เป็นนักแต่งเพลงชาวอเมริกันที่ดำรงตำแหน่ง Assistant Professor of Digital Music ที่ University of Texas at San Antonio ผลงานของเขาได้รับการนำเสนอในเทศกาลดนตรีสำคัญระดับนานาชาติมากมาย รวมถึง IRCAM's ManiFeste Académie, June in Buffalo, International Computer Music Conference (ICMC) แนวทางการสร้างสรรค์ของ Friday มุ่งเน้นการสำรวจความหลากหลายของการประพันธ์เพลงทั้งในรูปแบบเครื่องดนตรี อิเล็กทรอนิกส์ การจัดวาง (installation) และการสร้างเครื่องดนตรี เขาใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เช่น Supercollider, Max/msp, Arduino, transducers และ

Cr. Ernst von Siemens Music Foundation / Astrid Ackermann

circuits ในกระบวนการสร้างสรรค์ SONIC OPERATOR เป็นผลงานที่สำรวจความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ การเคลื่อนไหว และเสียง ผ่านการใช้เสียงไมค์หวีดหอน (controlled feedback loops) ระหว่างไมโครโฟนและลำโพงเพื่อสร้างเสียงขั้ม (drone) ที่ผู้แสดงสามารถปรับเปลี่ยนได้ผ่านการเคลื่อนไหวของร่างกาย ผลงานนี้มีลักษณะเป็นงานกึ่งการละคร (quasi-theatrical work) ที่รวมท่าทาง (gesture) และเสียงเข้าเป็นพื้นที่การแสดงเดี่ยว โดยผู้แสดงทำหน้าที่เป็น “ผู้ปฏิบัติการทางเสียง” (sonic operators) ที่ใช้วัตถุที่มีคุณสมบัติการสั่นพ้อง (resonant objects) ได้แก่ ท่อกลวงและโถแก้ว เป็นเครื่องมือในการปรับเปลี่ยนคุณลักษณะเสียง

จากมุมมองเชิงแนวคิด SONIC

OPERATOR ทำความเข้าใจแบบดั้งเดิมเกี่ยวกับเครื่องดนตรีและผู้แสดง โดยเปลี่ยนวัตถุประสงค์ให้กลายเป็นตัวกลางในการผลิตและปรับเปลี่ยนเสียง ผลงานนี้สะท้อนแนวคิดที่มองว่าการแต่งเพลงไม่ใช่เพียงสื่อ (medium) แต่เป็นวิธีการบูรณาการเทคโนโลยี การแสดง และการสำรวจปรากฏการณ์ทางเสียง สร้างประสบการณ์ที่ทำนายทั้งผู้แสดงและผู้ชมให้ตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำทางกายภาพและผลลัพธ์ทางเสียงในเวลาจริง

Timbre Studies โดย Ken Ueno

Ken Ueno เป็นนักแต่งเพลงและศิลปินชาวอเมริกัน ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง Professor ที่ University of California, Berkeley เขาได้รับ

รางวัลอันทรงเกียรติ Rome Prize และ Berlin Prize ผลงานของ Ueno ได้รับการนำเสนอในสถานที่สำคัญทั่วโลก อาทิ Lincoln Center, Kennedy Center, Metropolitan Museum of Art, MusikTriennale Köln Festival และ Warsaw Autumn แนวทางการสร้างสรรค์ของ Ueno เน้นการสร้างดนตรีที่เฉพาะเจาะจงต่อบุคคล (person-specific) โดยผสมผสานความซับซ้อนของการแสดงเข้ากับบุคลิกของนักดนตรี เขาเชี่ยวชาญในด้านเทคนิคการร้องขั้นสูง (extended vocal techniques) รวมถึง overtones, throat-singing, multiphonics และ circular breathing

Timbre Studies เป็นผลงานที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ทางการศึกษา (pedagogical work) สำหรับ

SONIC OPERATOR โดย Miles Jefferson Friday
(Cr. IntAct Festival)

การทำงานร่วมกับวงดนตรีนักศึกษา ผลงานนี้ตอบสนองต่อความท้าทายสองประการที่วงดนตรีร่วมสมัยในมหาวิทยาลัยมักพบ ได้แก่ การที่องค์ประกอบเครื่องดนตรีมักไม่แน่นอน และความจำเป็นที่นักดนตรีรุ่นใหม่ต้องเรียนรู้การอยู่ในโลกเสียงของดนตรีร่วมสมัย โดยเฉพาะการใช้เทคนิคพิเศษ (extended techniques) และการบรรเลงแบบไม่อิงตามขนบดั้งเดิม (non-idiomatic playing) ผลงานนี้เขียนในรูปแบบที่เปิดให้ใช้เครื่องดนตรีได้หลากหลาย (open instrumentation) โดยประกอบด้วย ๑๐ องค์สั้น ๆ ซึ่งแต่ละองค์ได้นำเสนอการกระตุ้นที่แตกต่างกันทั้งในด้านสีสันท่วงเสียง (tone

color) ท่าทาง (gesture) และจินตนาการ ผลงานชิ้นนี้เชิญชวนให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น และความกล้าท้าทายกรอบการบรรเลงแบบดั้งเดิม Timbre Studies ไม่ได้มุ่งเน้นที่การแสดงความสามารถทางเทคนิค แต่เป็นการเปิดรับความเป็นไปได้ การฟังอย่างลึกซึ้ง และการค้นหาอิสรภาพในเสียง

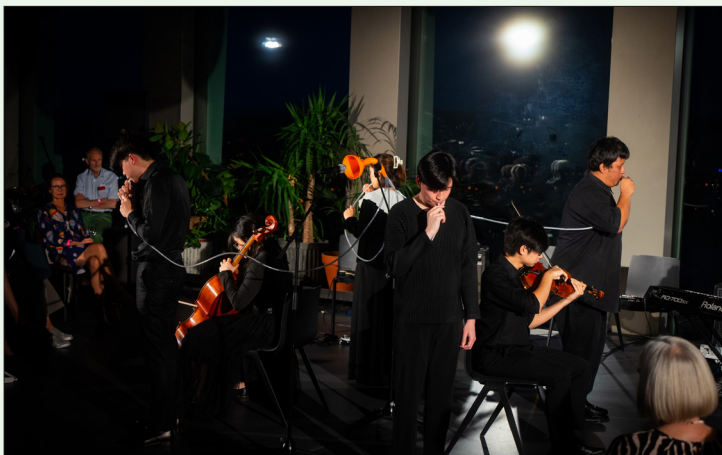
Clean it Squeakier

โดย ดร.ปิยวัฒน์ หุยลาภประเสริฐ

ดร.ปิยวัฒน์ หุยลาภประเสริฐ เป็นนักแต่งเพลงและศิลปินชาวไทย ปัจจุบันดำรงตำแหน่งคณบดีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ประธานกรรมการงาน

เทศกาลดนตรีและศิลปะร่วมสมัย IntAct Festival และผู้ก่อตั้งวงดนตรี Tacet(i) Ensemble ผลงานของ ดร.ปิยวัฒน์ ได้รับรางวัลมากมาย รวมทั้งได้รับการนำเสนอในกว่า ๒๐ ประเทศในเอเชีย ยุโรป และสหรัฐอเมริกา ในเทศกาลสำคัญ อาทิ Donaueschinger Musiktage, Darmstadt New Music Festival, Lucerne Festival, Gaudeamus Musikweek และ MUSIIKIN AIKA - Time of Music

แนวทางการสร้างสรรค์ของ ดร.ปิยวัฒน์ สำรวจความเป็นไปได้ในการผสมผสานศิลปะทางเสียงและทัศนศิลป์ รวมถึงการบูรณาการมัลติมีเดียกับดนตรี การถอดรื้อกลไกและกายภาพของเครื่องดนตรี และการนำองค์ประกอบดนตรีไทยเข้ามาใช้ในผลงานร่วมสมัย Clean it Squeakier เป็นผลงานที่พัฒนาต่อยอดการสำรวจการใช้วัสดุทั่วไปในชีวิตประจำวัน เช่น นกหวีดของเล่น (squeaker) และท่อไวนิล (vinyl tubes) เพื่อเป็นเครื่องกำเนิดเสียง ผู้บรรเลงแต่ละคนมีหน้าที่ผลิตเสียงผ่านการเป่าโดยควบคุมเครื่องดนตรีผ่านแรงดันลมและแรงเสียดทาน ผลงานนี้สะท้อนปรัชญาการสร้างสรรค์แบบหลังมนุษย์นิยม (post-humanist approach) ของ ดร.ปิยวัฒน์ ที่มองว่าผู้บรรเลง เครื่องดนตรี และวัตถุต่าง ๆ กลายเป็นตัวกระทำใหม่ (new agents) ที่มีความเท่าเทียมกันในการผลิตเสียง ผลงานนี้ท้าทายแนวคิดแบบดั้งเดิมเกี่ยวกับผู้แต่งเพลง ผู้บรรเลง และเครื่องดนตรี โดยสร้างพื้นที่การแสดงที่เทคโนโลยีร่างกายมนุษย์ และวัตถุประจำวันมาบรรจบกันเป็นหนึ่งเดียว

Clean it Squeakier โดย ดร.ปิยวัฒน์ หลุยลาภประเสริฐ (Cr. Beethovenfest Bonn)

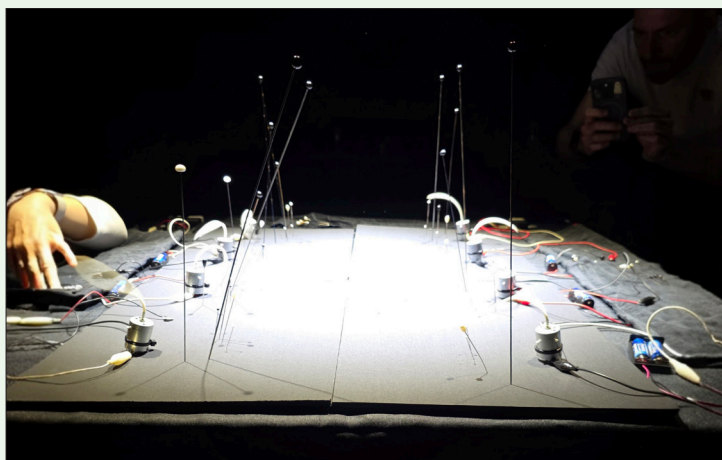
Contact IIa: Making Sound Futures โดย Marianthi Papalexandri-Alexandri

Marianthi Papalexandri-Alexandri เป็นนักแต่งเพลงและศิลปินชาวกรีก ปัจจุบันทำงานในเบอร์ลิน ประเทศเยอรมนี อธิการรัฐนิวยอร์ก และซูริก ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ และดำรงตำแหน่ง Assistant Professor of Composition and Sound Art ที่ Cornell University ผลงานของ Papalexandri-Alexandri ผสานขอบเขตระหว่างศิลปะเสียง วัตถุทางทัศนศิลป์ และการแสดง โดยทำทฤษฎีการผลิตและการรับรู้เสียงผ่านการตั้งคำถามต่อเครื่องดนตรีในฐานะเครื่องกำเนิดเสียงและพฤติกรรมของผู้บรรเลง เธอได้สร้างสรรค์ผลงานที่มุ่งเน้นโครงสร้างกลไก (mechanical constructions) ในการผลิตเครื่องดนตรี โดยประยุกต์ใช้แนวคิดด้านวัตถุ องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม และงานประติมากรรม ผลงานของเธอได้รับการนำเสนอทั่วโลกโดยวงดนตรีชั้นนำ เช่น Klangforum Wien, Ensemble Mosaik, Yarn/

Wire, Ensemble Dal Niente และ Wet Ink Ensemble และได้รับการนำเสนอในเทศกาลสำคัญ อาทิ MaerzMusik Festival, ISCM World Music Days, Ultrashall, impuls, ECLAT Festival, SPOR Festival และ Darmstadt

Contact เป็นผลงานที่สำรวจเสียง ผ่านการปฏิสัมพันธ์ทางกายภาพ เพื่อสร้างเสียงและพื้นผิวเสียง (textures) ที่เรียบง่ายแต่มี

ความซับซ้อนอย่างเป็นธรรมชาติ ผลงานนี้อิงบนแนวคิดของความเรียบง่ายที่นำไปสู่พฤติกรรมที่ซับซ้อน ในชิ้นงานนี้เสียงถูกผลิตขึ้นเมื่อ “หนวด” ที่ยืดหยุ่นซึ่งขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์ (motor-driven flexible “tentacles”) สัมผัสกับหมุดโลหะ (metallic pins) ซึ่งสามารถถูกเสียบและถอดออกได้โดยผู้แสดง โทนเสียงต่าง ๆ ฤกษ์ออกมาในลักษณะที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและมีความไม่แน่นอน ทำให้ผู้บรรเลงต้องฟังและมีปฏิสัมพันธ์กับเครื่องดนตรีที่มีชีวิต ชิ้นงานนี้ท้าทายบทบาทแบบดั้งเดิมของผู้แต่งเพลง ผู้บรรเลง และเครื่องดนตรี โดยสร้างระบบที่วัสดุและกลไกมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม ในการสร้างดนตรี ผู้บรรเลงไม่ได้บรรเลงโน้ตตามที่เขียนไว้ แต่เป็นผู้ดูแลและปรับเปลี่ยนระบบที่มีชีวิต ต้องฟังและตอบสนองต่อพฤติกรรมที่ไม่สามารถคาดเดาได้ของวัสดุ ผลงานนี้เป็นตัวอย่างที่สำคัญของดนตรีร่วมสมัยที่บูรณาการองค์ประกอบของศิลปะเสียง ประติมากรรม จลนศาสตร์ (kinetic sculpture) และการแสดง ที่สร้างประสบการณ์ที่

Contact โดย Marianthi Papalexandri-Alexandri

Making Sound Futures โดย Marianthi Papalexandri-Alexandri

ท้าทายความเข้าใจแบบดั้งเดิมเกี่ยวกับการผลิตและการรับรู้ทางเสียง

Making Sound Futures เป็นผลงานที่เชิญชวนให้ผู้บรรเลงสร้างเครื่องดนตรีจากวัสดุ ทั้งที่บริโภคได้และบริโภคไม่ได้ และเป็นวัสดุที่ไม่คงทน (impermanent materials) เช่น แผ่นแปง ขนมπίง น้ำแข็ง ซีดี และสมุนไพรวรรณที่ขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์ เพื่อสร้างโลกแห่งเสียงที่พัฒนาอยู่ตลอดเวลา การแสดงจะถูกดำเนินไปด้วยลักษณะที่เป็นพิธีกรรม สง่างาม และเรียบง่าย เพื่อสร้างสรรค์โลกแห่งเสียงที่ค่อย ๆ ถูกเปลี่ยนแปลง เมื่อผู้บรรเลงมีส่วนร่วมกับความเปราะ

บางของเครื่องดนตรี ผลงานเผยให้เห็นการเปลี่ยนแปลงทางเสียงอย่างค่อยเป็นค่อยไปและเรียบง่าย ผลงานนี้ถูกออกแบบให้เติบโตเมื่อเดินทางจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง ท้าทายแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับความคงทนและชั่วคราวในดนตรีโดยยอมรับและเฉลิมฉลองความไม่แน่นอนและการเปลี่ยนแปลง สะท้อนปรัชญาที่ว่า ดนตรีไม่ใช่เพียงผลิตภัณฑ์ที่สำเร็จแล้ว แต่เป็นกระบวนการที่มีชีวิต ซึ่งพัฒนาผ่านเวลา วัสดุ และการมีปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ เป็นตัวอย่างที่สำคัญของดนตรีร่วมสมัยที่บูรณาการศิลปะ วิทยาศาสตร์วัสดุ และปรัชญา สร้างประสบการณ์ที่

เปิดมิติใหม่ของความเป็นไปได้ในการสร้างเสียงและความหมายของเครื่องดนตรี

การคัดเลือกผลงานในครั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายทางสุนทรียภาพและแนวทางการสร้างสรรค์ที่เป็นเอกลักษณ์ของวงดนตรี บทประพันธ์ทั้ง ๕ ชิ้นมีจุดร่วมที่สำคัญคือการขยายแนวคิดเรื่องเครื่องดนตรีและการผลิตเสียง โดยใช้วัตถุและเทคโนโลยีที่ไม่ใช่เครื่องดนตรีแบบดั้งเดิม ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการทำงานของ Tacet(i) Ensemble ที่เน้นการสำรวจศักยภาพของเสียงในรูปแบบใหม่ที่ก้าวข้ามขีดจำกัดเดิมที่เคยมี

บริบทแวดล้อมของสถานที่จัดแสดง

การทัวร์คอนเสิร์ตในครั้งนี้เต็มไปด้วยความท้าทายทั้งในบริบทด้านสถานที่และกลุ่มผู้ฟัง หากมองในเชิงลึกแล้ว สถานที่ทั้งสองแห่งที่ Tacet(i) Ensemble ดำเนินการแสดง ได้แก่ **Beethovenfest Bonn** และ **Studio of Ensemble Musikfabrik** นั้นมีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ทั้งในเชิงวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ บทบาทของผู้ชม และแนวคิดทางศิลปะ สองพื้นที่นี้จึงเป็นเสมือน “สนามทดลองทางสุนทรียะ” ที่เปิดโอกาสให้วงดนตรีได้ทดสอบขอบเขตของการสื่อสารทางดนตรีร่วมสมัยในบริบทที่หลากหลาย

Beethovenfest Bonn เป็นหนึ่งในเทศกาลดนตรีที่ทรงอิทธิพลที่สุดของเยอรมนีและยุโรป มีจุดกำเนิดย้อนไปถึงปี ค.ศ. ๑๘๔๕ เพื่อเฉลิมฉลองครบรอบวันเกิด ๗๕ ปีของ Ludwig van Beethoven ผู้เป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมของเมืองบอน เทศกาลนี้จึงมีรากฐานทางความคิดที่ยึดโยงอย่างแนบแน่นกับมรดก

Beethovenfest Bonn

Cr. Beethovenfest Bonn

ของดนตรีคลาสสิกตะวันตก การเข้าร่วมเทศกาลของผู้ชมส่วนใหญ่ จึงมักมุ่งหวังที่จะสัมผัสประสบการณ์ทางดนตรีที่สะท้อนความยิ่งใหญ่ของอดีต มากกว่าการเปิดรับการทดลองเชิงร่วมสมัยอย่างเต็มรูปแบบ

ในแง่นี้ Beethovenfest ยังคงมี “ลักษณะอนุรักษ์นิยม” (conservative character) อยู่ในระดับสูง ทั้งในด้านการคัดเลือกโปรแกรมและความคาดหวังของผู้ฟัง ซึ่งมักให้ความสำคัญกับความเคร่งครัดทางดนตรี และการตีความที่อยู่ภายใต้กรอบของขนบประเพณีดนตรีคลาสสิก อย่างไรก็ตาม ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา เทศกาลได้พยายามสร้างสมดุลระหว่าง “การ

อนุรักษ์” (preservation) และ “การทดลอง” (experimentation) ความเปลี่ยนแปลงนี้สะท้อนอยู่ในนโยบายของเทศกาลที่เริ่มเปิดพื้นที่ให้กับศิลปินร่วมสมัยจากหลากหลายภูมิภาคของโลกเข้ามามีบทบาทมากขึ้น แม้จะยังคงอยู่ภายใต้กรอบของความเป็น “เทศกาลแห่ง Beethoven” ก็ตาม การเชิญ Tacet(i) Ensemble ซึ่งเป็นวงจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เข้าร่วมในปี ค.ศ. ๒๐๒๕ จึงมีความหมายเชิงสัญลักษณ์อย่างลึกซึ้ง อันเป็นการขยายกรอบของเทศกาลจากการเฉลิมฉลองมรดกทางตะวันตก สู่การรับฟังเสียงจาก “โลกร่วมสมัย” แห่งตะวันออกที่ท้าทายโครงสร้างเดิมของการรับรู้ทางดนตรี

ในยุโรป Tacet(i) Ensemble จึงต้องเผชิญความท้าทายในการออกแบบโปรแกรมที่สามารถสื่อสารกับผู้ชมกลุ่มนี้ได้เป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันก็ยังคงรักษาอัตลักษณ์ด้านการทดลองเชิงสุนทรีย์ของวงเอาไว้ ตรงกันข้ามกับบริบทของ Beethovenfest Bonn ที่ยังคงมีความเป็นอนุรักษ์นิยมสูง Studio of Ensemble Musikfabrik ในเมืองโคโลญ กลับเป็นพื้นที่ที่ตั้งอยู่บนแนวคิดของ “การเปิดกว้างทางสุนทรีย์” อย่างแท้จริง สตูดิโอแห่งนี้ทำหน้าที่เป็นทั้งพื้นที่ฝึกซ้อมพื้นที่ทดลอง และพื้นที่แสดงของ Ensemble Musikfabrik ซึ่งเป็นหนึ่งในวงดนตรีร่วมสมัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดในยุโรป มีบทบาทสำคัญในการผลักดันขอบเขตของเสียงดนตรี (sonic boundaries) กระบวนการสร้างสรรค์ทางเทคโนโลยี และการแสดงรูปแบบใหม่

ลักษณะเฉพาะของ Studio of Ensemble Musikfabrik คือความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างศิลปินและผู้

Cr. Ensemble Musikfabrik / Wonge Bergmann

Alles ultra: The Concert

Chamber Music

Saturday, 20.9.2025, 19:00–approx. 23:00
Design Offices Bonn Neuer Kanzlerplatz

Anastasia Kobekina cello
(Beethovenfest Residency)

Beethovenfest Talents 2025

Benjamin Günt violin

Louisa Staples violin

Eric Seohyun Moon viola

Anouchka Hack cello

Lal Karaalioğlu piano

Tacet(i) Ensemble

(Ensemble Prize 2025 of Ernst von Siemens Musikstiftung)

Daniel Cremer Master of Ceremony
and other artists

Multi-part concert featuring chamber music by Franz Schubert, Johannes Brahms and others along with »Human/Machine«: contemporary works from all over the world

A concert where everything is truly »ultra« awaits us in the unusual ambience of the high-rise on Neuer Kanzlerplatz. Starting at the front door, the artists fill the performance with surprises and contrasts. Divided into groups, the audience experiences alternating classical chamber music with the Beethovenfest Talents and exciting new music with Bangkok's Tacet(i) Ensemble. Special introductions, brief interventions, drinks, and staged transitions create an unforgettable musical experience with views from the twenty-seventh floor over the Rhine valley.

Cr. Beethovenfest Bonn

ชม ซึ่งผู้ชมส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่คุ้นเคยกับดนตรีร่วมสมัยระดับสูง (expert contemporary music audience) และมักมองการเข้าชมไม่ใช่เพียงเพื่อ “เสพผลงาน” แต่เพื่อ “มีส่วนร่วมใน

กระบวนการทดลอง” (participation in artistic experimentation) ผู้ชมที่นี่จึงมีทัศนคติเปิดรับต่อแนวทางการฟังใหม่ ๆ และคาดหวังที่จะได้รับประสบการณ์ที่ท้าทายรูปแบบ

การรับรู้เดิม

ความแตกต่างนี้สะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายของบริษัททางสังคมและวัฒนธรรมที่วงดนตรีต้องเผชิญ ซึ่งต้องอาศัยการปรับตัวทั้งในการออกแบบโปรแกรม การสื่อสารเชิงสุนทรีย์ และการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ ในมิติของการบริหารจัดการทางศิลปะ (artistic management) เราจะทำอย่างไรให้บทประพันธ์ชุดเดิมยังคงสื่อสารกับกลุ่มผู้ฟังที่มีความคาดหวังและประสบการณ์การฟังดนตรีสมัยใหม่ที่แตกต่างกันอย่างสุดขีดได้?

การเดินทางระหว่างสองพื้นที่นี้แม้ว่าจะห่างกันเพียงแค่เวลา ๑ ชั่วโมงโดยรถยนต์ ไม่เพียงเป็นการแสดงดนตรีในสองเมือง หากแต่เป็นการเคลื่อนย้ายระหว่าง “สองโลกแห่งการรับฟัง” ที่สะท้อนพลวัตของระบบนิเวศทางดนตรีร่วมสมัยในเยอรมนี Tacet(i) Ensemble จึงทำหน้าที่เป็น “สื่อกลางทางวัฒนธรรม” (cultural mediator) ที่เชื่อมโยงความเป็นอนุรักษ์กับความเป็นร่วมสมัย ผ่านการออกแบบประสบการณ์เสียงที่สามารถปรับเปลี่ยนตามบริบทได้อย่างยืดหยุ่นและชาญฉลาด การทัวร์ครั้งนี้ไม่เพียงตอกย้ำศักยภาพของวงในฐานะผู้สร้างสรรค์ดนตรีร่วมสมัยจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่ยังสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของ “ดนตรี” ในฐานะเครื่องมือแห่งการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม ที่เปิดพื้นที่ให้ศิลปะและผู้ชมได้พบกันในจุดร่วมของการรับรู้ใหม่อย่างแท้จริง

แนวทางการออกแบบประสบการณ์

ตลอดระยะเวลากว่า ๖ เดือนก่อนการแสดง Tacet(i) Ensemble ได้มีการปรึกษาหารืออย่างต่อเนื่องกับคณะผู้บริหารจาก Beethovenfest

Bonn ได้แก่ Steven Walter (Artistic Director) และ Dr. Annette Semrau (Head of Artistic Planning) เพื่อพัฒนาแนวทางการนำเสนอที่สามารถสะท้อนเอกลักษณ์ของวงดนตรีได้อย่างชัดเจน ขณะเดียวกันก็สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของเทศกาลที่ต้องการสร้างบทสนทนาระหว่าง “อดีต” และ “อนาคต” ของดนตรีคลาสสิก การแลกเปลี่ยนในลักษณะนี้ไม่เพียงเกี่ยวข้องกับการคัดเลือกบทประพันธ์เท่านั้น แต่ยังคงครอบคลุมถึงการออกแบบลำดับการแสดง การจัดองค์ประกอบเชิงพื้นที่ของการแสดง (spatial arrangement) และแนวทางการสื่อสารกับผู้ชมในเชิงสุนทรียะ (aesthetic communication strategy)

จากการทำงานร่วมกันระหว่างวงดนตรีและทีมภัณฑารักษ์ของ Beethovenfest Bonn จึงได้ข้อสรุปในการสร้างสรรค์การแสดงในคืนวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘ ภายใต้ชื่อ *Alles ultra: The Concert* ซึ่งแบ่งออกเป็นสองภาคที่สะท้อน “โลกเก่า” และ “โลกใหม่” อย่างชัดเจน โดย “โลกเก่า” ถูกนำเสนอผ่านบทประพันธ์ชิ้นครูอย่าง *Piano Quintet in F Minor, Op. 34* ของ Johannes Brahms และ *String Quintet in C Major, D 956* ของ Franz Schubert บรรเลงโดย Anastasia Kobekina, Jelka Mönch, Denis Okatan, Milena Cestao Kolbowski และ Adele Schneeweiß ส่วน “โลกใหม่” ถ่ายทอดผ่านผลงาน *SONIC OPERATOR* โดย Miles Jefferson Friday, *Timbre Studies* โดย Ken Ueno และ *Clean it Squeaker* โดย ดร.ปิยวัฒน์ หลุยลาภประเสริฐ บรรเลงโดย Tacet(i) Ensemble นอกเหนือจากการผสมผสาน

การแสดง Alles ultra: The Concert (Cr. Beethovenfest Bonn)

“โลกทั้งสองใบ” เข้าด้วยกันแล้ว คอนเสิร์ตในครั้งนี้ยังได้รับการออกแบบให้นำเสนอในรูปแบบที่แปลกใหม่และแตกต่างจากขนบของการแสดงดนตรีคลาสสิกทั่วไป โดยสถานที่จัดแสดงไม่ได้อยู่ในคอนเสิร์ตฮอลล์ตามแบบแผน หากแต่เป็น **Design Offices Bonn Neuer Kanzlerplatz** อาคารสำนักงานสูง ๒๗ ชั้น ซึ่งตั้งอยู่ใจกลางเมืองบอน พื้นที่ดังกล่าวถูกปรับเปลี่ยนให้กลายเป็น “เวทียุคคร่าว” ที่เปิดโอกาสให้ศิลปินและผู้ชมได้สัมผัสประสบการณ์ทางเสียงในบริบทของสถาปัตยกรรมร่วมสมัย

การจัดวางคอนเสิร์ตสะท้อนแนวคิดเชิงพื้นที่อย่างชัดเจน โดย “โลกเก่า” ถูกจัดแสดงบนชั้นล่าง ขณะที่ “โลกใหม่” ถูกนำเสนอบนชั้นบนสุดของอาคาร ซึ่งเปิดมุมมองวิวด้านทิศใต้ ๒๗๐ องศาของเมืองบอน ยามค่ำคืน ผู้ฟังถูกแบ่งออกเป็นสองกลุ่มและไม่ได้รับแจ้งล่วงหน้าว่าพวกเขาจะเริ่มต้นประสบการณ์กับคอนเสิร์ตรูปแบบใดก่อน การจัดวางเช่นนี้ไม่เพียงสร้างความตื่นเต้น

และความคาดเดาไม่ได้เท่านั้น แต่ยังส่งเสริมให้ผู้ชมได้สัมผัสการเปรียบเทียบและเชื่อมโยงระหว่างดนตรีคลาสสิกและดนตรีร่วมสมัยอย่างเป็นส่วนตัวและสนุกสนาน

ก่อนการแสดงแห่ง “โลกใหม่” เมื่อผู้ชมขึ้นลิฟท์ไปยังชั้นบนสุดจะได้ยินเสียงประกอบที่กล่าวว่า “ทุกการเคลื่อนไหวคือเสียงดนตรี” (Every movement is sound) ซึ่งทำหน้าที่เป็นการเตรียมผู้ชมเข้าสู่ประสบการณ์เชิงสุนทรียะอย่างมีส่วนร่วม เมื่อมาถึงชั้น ๒๗ ผู้ชมจะได้รับการต้อนรับด้วยการด้นสด (improvisation) โดย Tacet(i) Ensemble ที่สร้างเสียงเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ชม ไม่ว่าจะเป็นการเดิน นั่ง กระโดด หรือแม้แต่การเล่นโทรศัพท์ ทุกการกระทำถูกแปรเปลี่ยนเป็นเสียงดนตรี สร้างประสบการณ์ที่บูรณาการระหว่างการเคลื่อนไหวของร่างกายและการรับรู้ทางเสียงอย่างลื่นไหล

หลังจากนั้น ผู้ชมจะถูกนำเข้าสู่บทเกริ่นนำโดย Juri de Marco ผู้ดำเนินรายการ ซึ่งทำหน้าที่เตรียม

Making Sound Futures ความเชื่อมโยงระหว่างการเคลื่อนไหว
ของผู้เล่น วัสดุ และเสียงที่เกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน
(Cr. Ensemble Musikfabrik)

ผู้ฟังให้เปิดรับกับการแสดงที่อาจไม่คุ้นเคยกับดนตรีเชิงทดลอง โดยบทเกริ่นนำนี้ช่วยสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวคิดและโครงสร้างของคอนเสิร์ต ทำให้ผู้ชมพร้อมรับประสบการณ์ใหม่ในเชิงสุนทรีย์ได้อย่างเต็มที่

ด้วยแนวทางการออกแบบเชิงสุนทรีย์เช่นนี้ คอนเสิร์ต “Alles ultra: The Concert” จึงไม่เพียงเป็นการแสดงดนตรี แต่เป็นประสบการณ์เชิงมีส่วนร่วมที่เปิดโอกาสให้ผู้ชมได้สำรวจและตั้งคำถามเกี่ยวกับขอบเขตของเสียง เครื่องดนตรี และบทบาทของตนเองใน

กระบวนการสร้างสรรค์ดนตรีร่วมสมัยอย่างสร้างสรรค์ อีกทั้งยังสร้างโอกาสให้กลุ่มผู้ฟังใหม่ค่อย ๆ ซึมซับบรรยากาศและก้าวเข้าสู่ “โลกใบใหม่” ของดนตรีร่วมสมัยอย่างค่อยเป็นค่อยไป

ในบริบทกลับกัน การแสดง ณ Studio of Ensemble Musikfabrik ในวันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘ วงดนตรีได้เพิ่มโปรแกรมการแสดงผลนอกเหนือจากสามชิ้นงานที่ถูกนำเสนอไปแล้ว ณ Beethovenfest Bonn ได้แก่ Contact และ Making Sound Futures โดย Marianthi Papalexandri-Alexandri งานทั้ง

สองชิ้นนี้เป็นการสร้างมิติใหม่ในการนำเสนอให้แก่กลุ่มผู้ฟังที่เชี่ยวชาญและคุ้นเคยกับดนตรีร่วมสมัยเป็นอย่างดี โดยเฉพาะผลงาน Making Sound Futures ซึ่งเป็นการแสดงรอบปฐมทัศน์ (World Premiere) ทำให้ผู้ชมได้มีโอกาสสัมผัสแนวทางการสร้างสรรค์ที่ยังไม่เคยปรากฏต่อสาธารณชนมาก่อน นอกจากนี้การจัดสภาพแวดล้อมภายในหอการแสดงถูกออกแบบให้มีความใกล้ชิดระหว่างผู้ชมและผู้แสดง ผู้ชมสามารถเข้ามาสังเกตการณ์ผู้เล่นระหว่างแสดงได้อย่างชัดเจน ซึ่งตอบสนองต่อความต้องการมีส่วนร่วมเชิงสุนทรีย์ (active aesthetic participation) ของผู้ชมได้อย่างลงตัว การจัดวางนี้ไม่เพียงทำให้ผู้ชมได้สัมผัสเสียงอย่างใกล้ชิดเท่านั้น แต่ยังเปิดโอกาสให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างการเคลื่อนไหวของผู้เล่น วัสดุ และเสียงที่เกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน ทำให้การรับชมกลายเป็นประสบการณ์ที่มีปฏิสัมพันธ์และเฉพาะตัวอย่างแท้จริง

สรุป

ด้วยความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างบริบทของ Beethovenfest Bonn และ Studio of Ensemble Musikfabrik Tacet(i) Ensemble ต้องเผชิญกับความท้าทายและโอกาสในการสร้างสรรค์ประสบการณ์ทางสุนทรีย์ให้แก่ผู้ชม ความท้าทายสำคัญคือการออกแบบโปรแกรมและการนำเสนอที่สามารถสื่อสารกับผู้ชมที่มีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างสุดขีด จากกลุ่มผู้ชมที่คุ้นเคยกับดนตรีคลาสสิกดั้งเดิมที่เน้นความเคร่งครัดและรูปแบบตายตัวไปจนถึงกลุ่มผู้ฟังที่เชี่ยวชาญและเปิดรับการทดลองเสียงร่วมสมัยอย่างเต็มที่ ในขณะเดียวกัน ความ

ท่าทายนี้อีกก็เปิดโอกาสอันล้ำค่าให้ Tacet(i) Ensemble สามารถสำรวจ และขยายขอบเขตของการนำเสนอ ดนตรีร่วมสมัยได้อย่างลึกซึ้ง การเผชิญกับความท้าทายเชิงสุนทรียะ เหล่านี้จึงไม่เพียงสร้างความตื่นเต้น และความคาดเดาไม่ได้ให้กับผู้ชม

แต่ยังช่วยให้ Tacet(i) Ensemble สามารถพัฒนาภาษาเสียงและรูปแบบ การนำเสนอที่มีทั้งความท้าทาย และเปิดกว้างต่อการตีความของผู้ฟังทุกกลุ่ม พร้อมทั้งสร้างความ เข้าใจใหม่ ๆ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ ระหว่างเสียง ผู้เล่น และผู้ฟัง ซึ่ง

เป็นประสบการณ์ที่มีคุณค่าทั้งในเชิง ศิลปะและเชิงสังคมสำหรับวงการ ดนตรีร่วมสมัยในปัจจุบัน

THAILAND CULTURAL CENTRE THAILAND SOFT POWER SPACE

เสียงแห่งสุขภาพและชีวิต: ๑๐ ปี วงประสานเสียงศาลายาหนุ่มสาวน้อยน้อย “Voices of Health and Life: 10 Years of Salaya Tiny Young Chorus”

เรื่อง:
ฤทธิ ทรัพย์สมบูรณ์ (Rit Subsomboon)
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการอำนวยการร้องเพลงและรวมวงใหญ่
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

บริบทและความสำคัญของผู้สูงอายุ ในประเทศไทย

ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่ยุคผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ การส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุจึงเป็นภารกิจสำคัญทั้งในระดับบุคคลและสังคม ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา กิจกรรมทางศิลปะโดยเฉพาะดนตรีได้รับการยอมรับในฐานะเครื่องมือบำบัดและฟื้นฟูสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพ การร้องเพลงประสานเสียง (choral singing) นับเป็น

กิจกรรมที่มีพลังรอบด้าน ทั้งในแง่การกระตุ้นร่างกาย การส่งเสริมจิตใจ และการสร้างความผูกพันทางสังคม อันเป็นหัวใจของแนวคิด “Active Aging” ที่องค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 2002) ผลักดันให้เกิดขึ้นทั่วโลก

การริเริ่มโครงการ Salaya Tiny Young Chorus (STYC)

จากแนวคิดดังกล่าว ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์

มหาวิทยาลัยมหิดล ภายใต้การนำของคณบดี รองศาสตราจารย์ ดร.สุกรี เจริญสุข ได้ริเริ่มโครงการร้องเพลงสำหรับผู้สูงอายุขึ้น โดยมอบให้อาจารย์ ดร.ฤทธิ ทรัพย์สมบูรณ์ เป็นผู้อำนวยการวงและรับผิดชอบโครงการในการออกแบบแนวทางการฝึกซ้อม ภายใต้แนวคิดสำคัญว่า ศิลปะดนตรีสามารถเป็นสื่อกลางในการส่งเสริมสุขภาพและคุณภาพชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ท่านคณบดีได้เสนอให้ใช้ชื่อว่า “หนุ่มสาวน้อย”

ซึ่งสะท้อนแนวคิดเชิงบวก การเลือกใช้คำว่า “หนุ่มสาวน้อย” แทนคำว่า “ผู้สูงอายุ” หรือ “คนแก่” มิได้เป็นเพียงการเปลี่ยนถ้อยคำเท่านั้น แต่เป็นการปรับมุมมองต่อวัยชราในระดับวัฒนธรรม เพราะคำว่า “แก่” มักมีนัยทางลบ สื่อถึงความเสื่อม ความหมดแรง หรือการสิ้นคุณค่า ในขณะที่คำว่า “หนุ่มสาวน้อยน้อย” ให้ภาพลักษณ์แห่งความมีชีวิตชีวา ความสดใส และพลังในการสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง

เมื่อโครงการดำเนินในวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ ซึ่งตั้งอยู่ในเขตอำเภอศาลายา จังหวัดนครปฐม จึงได้ใช้คำว่า “ศาลายา” เข้าไปในชื่อวง เพื่อสะท้อนสถานที่ของโครงการ และเติมคำว่า “น้อย” เป็นการสร้อยคำจาก “น้อย” เพื่อเน้นความสดใสและมีความมีชีวิตชีวาให้มากยิ่งขึ้น และได้แปลชื่อภาษาไทยออกมาเป็นชื่อภาษาอังกฤษว่า Salaya Tiny Young Chorus โดยการแปลนี้เกิดจากความร่วมมือระหว่างผู้เขียนบทความและอาจารย์ศรินทร์ จินตนะศรี ผู้อำนวยการเพลงร่วมในช่วงปีแรกของโครงการ

วัตถุประสงค์และการฝึกซ้อมของ STYC

โครงการขับร้องประสานเสียงศาลายาหนุ่มสาวน้อยน้อย (Salaya Tiny Young Chorus, STYC) เริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงวัยผ่านเสียงดนตรี โดยเปิดรับสมาชิกที่มีใจรักและชื่นชอบการร้องเพลง อายุ ๕๐ ปีขึ้นไป พร้อมมอบความสุขให้ผู้อื่นผ่านเสียงเพลง การฝึกซ้อมจัดขึ้นทุกวันเสาร์ เวลา ๙.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. โดยอาจารย์ ดร.ฤทธิ์ ทรัพย์สมบูรณ์ ทำหน้าที่อำนวยการเพลงหลักและเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ

STYC เปิดโอกาสให้ผู้ใหญ่และผู้สูงอายุได้ใช้เสียงของตนเป็นพลังสร้างสุขภาพ ซ้อมสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง และมีการแสดงทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย นอกจากเป็นกิจกรรมศิลปะเพื่อความเพลิดเพลินแล้ว โครงการยังส่งเสริมสุขภาพทั้ง ๔ มิติ ได้แก่ กาย จิตใจ สังคม และปัญญา ผ่านการฝึกซ้อมและการแสดงร่วมกัน

สุขภาพองค์รวมและการร้องเพลง

แนวคิดสุขภาพองค์รวมขององค์การอนามัยโลกมองว่าสุขภาพมิได้หมายถึงเพียงการปราศจากโรค แต่คือภาวะสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม รวมถึงความสามารถในการปรับตัวอย่างมีประสิทธิภาพ การร้องเพลงประสานเสียงเป็นกิจกรรมที่สะท้อนแนวคิดนี้อย่างครบถ้วน เสียงร้องต้องอาศัยการทำงานร่วมกันของระบบหายใจ กล้ามเนื้อ และสมอง ซึ่งกระตุ้นการไหลเวียนโลหิตและเพิ่มออกซิเจนในร่างกาย ในขณะเดียวกัน การรวมกลุ่มฝึกซ้อมและแสดงร่วมกันยังช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่อบอุ่นและความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

เมื่ออายุมากขึ้น เสียงของผู้สูงอายุมักเกิดภาวะ presbyphonia หรือเสียงแหบพร่า ซึ่งมีสาเหตุจากหลายปัจจัยทางสรีรวิทยา หนึ่งคือการทำงานของกล้ามเนื้อหายใจลดลง ส่งผลให้การควบคุมลมที่ใช้ในการเปล่งเสียงมีความไม่สม่ำเสมอ ปริมาตรลมหายใจที่ส่งไปยังเส้นเสียงจึงลดลง อีกประการหนึ่งคือเส้นเสียงเกิดการ

ฝ่อและสูญเสียความยืดหยุ่น (vocal fold atrophy) เยื่อและกล้ามเนื้อของเส้นเสียงบางส่วนเริ่มฝ่อลงและแข็งขึ้นเหมือนกระดูกอ่อน ส่งผลให้เส้นเสียงไม่สามารถปิดสนิทในระหว่างการสั่น การรั่วของอากาศนี้ทำให้เสียงแหบพร่าและลดความกังวาน เสียงที่เกิดขึ้นจึงมีข้อจำกัดทั้งในการพูดและการร้องเพลง

การร้องเพลงประสานเสียงสำหรับผู้สูงอายุมีความแตกต่างจากกลุ่มวัยอื่น เนื่องจากผู้สูงอายุมักมีเสียงแหบพร่าและเส้นเสียงฝ่อ การใช้เสียงผิดวิธีอาจทำให้เกิดความเหนื่อยล้าหรือทำร้ายเส้นเสียงได้ ดังนั้นในการฝึกกับผู้สูงอายุจึงจำเป็นต้องเน้นเทคนิคการใช้เสียงที่ถูกต้องมากขึ้น เช่น การควบคุมลมหายใจ การวอร์มเสียง และการออกเสียงอย่างเหมาะสม เพื่อป้องกันการดึงตัวของกล้ามเนื้อเสียงและเสริมประสิทธิภาพของเสียงในขณะที่ร้องเพลง

ประโยชน์ทางร่างกายและจิตใจ

การร้องเพลงประสานเสียงมีผลต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุอย่างชัดเจน งานวิจัยของ Graham (London University) ระบุว่า การร้องเพลงเป็นกิจกรรมแอโรบิกชนิดหนึ่ง ซึ่งช่วยเพิ่มสมรรถภาพของระบบหายใจและหัวใจ รวมถึงลดความเครียดผ่านการหลั่งเอ็นดอร์ฟิน

(Endorphin) ที่ทำให้ร่างกายผ่อนคลาย

ในด้านจิตใจ การร้องเพลงประสานเสียงยังทำหน้าที่เป็นการฝึกสมาธิ ภาวะการจดจ่อกับจังหวะเสียง และการหายใจเป็นกระบวนการคล้ายการทำสมาธิที่ช่วยให้จิตใจสงบ งานศึกษาของ Chanda และ Levitin (2013) ยืนยันว่าดนตรีกระตุ้นการหลั่งโดพามีน ซึ่งเกี่ยวข้องกับระบบรางวัลของสมอง ทำให้เกิดความสุข ความภูมิใจ และแรงจูงใจในการทำสิ่งดี ๆ ต่อไป นอกจากนี้การร้องเพลงยังช่วยปรับสมดุลของเซโรโทนิน ซึ่งส่งผลต่ออารมณ์และการนอนหลับ

บทบาททางสังคมของ STYC

STYC ทำหน้าที่เป็น “ชุมชนแห่งเสียง” ที่รวมคนต่างวัย ต่างอาชีพ แต่มีเป้าหมายเดียวกัน นั่นคือการใช้

เสียงของตนเพื่อสร้างสรรค์สิ่งดีงาม การฝึกซ้อมประจำสัปดาห์กลายเป็นกิจกรรมที่ช่วยลดความโดดเดี่ยวหลังเกษียณและสร้างสายสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกที่แน่นแฟ้น ความสัมพันธ์เชิงบวกนี้ส่งผลต่อสุขภาพโดยตรงตามที่ Khansari (1990) และ Felten (1991) พบว่าความเครียดที่เกิดจากความโดดเดี่ยวสามารถถูกภูมิคุ้มกันร่างกายได้ ในทางกลับกัน การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีช่วยกระตุ้นฮอร์โมนออกซิโตซิน ซึ่งส่งเสริมความไว้วางใจและความผูกพันระหว่างบุคคล

การส่งเสริมของ IIa- Neuroplasticity

การร้องเพลงประสานเสียงสอดคล้องกับแนวคิดทางประสาทวิทยา “Neuroplasticity” หรือความยืดหยุ่นของสมอง เมื่อผู้สูงอายุเรียนรู้เพลงใหม่ ทำนองใหม่ หรือภาษาต่างประเทศ สมองจะสร้างการเชื่อมต่อระหว่างเซลล์ประสาทใหม่ ๆ ซึ่งช่วยชะลอความเสื่อมของสมอง (Merzenich, 2001) การร้องเพลงประสานเสียงจึงเป็นการฝึกสมองในเชิงบวก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการฝึกอย่างต่อเนื่องและได้รับคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะ สมาชิกจะได้ฝึกทั้งความจำ การประสานการเคลื่อนไหว และการควบคุมอารมณ์ในเวลาเดียวกัน

การจัดกิจกรรมและการแสดง

ในการดำเนินโครงการ STYC การฝึกซ้อมแต่ละครั้งเป็นมากกว่าการซ้อมเสียง แต่เป็น “กระบวนการเรียนรู้ด้านสุขภาพ” สมาชิกเริ่มจากการอบอุ่นร่างกาย ฝึกหายใจลึก ฝึกออกเสียงและสร้างความกังวาน ก่อนเข้าสู่การร้องเพลงจริง เพลงที่เลือกใช้มักมีจังหวะช้าถึงปานกลาง มีประโยคยาว และมีเนื้อหาสร้างสรรค์ เช่น เพลงปลุกใจ เพลงพระราชนิพนธ์ หรือบทเพลงไทยประจำถิ่น เพื่อให้ผู้สูงอายุได้สัมผัสความหมายเชิงอารมณ์ควบคู่ไปกับการฝึกหายใจและเสียง

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา วง STYC ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น การแสดงในงานมหกรรมประสานเสียงนานาชาติในสิงคโปร์และอินโดนีเซีย การมีโอกาสเดินทางและแสดงร่วมกับวงจากต่างประเทศ เป็นประสบการณ์ที่กระตุ้นแรงบันดาลใจและความภาคภูมิใจในศักยภาพของตน

การดูแลเสียงและสุขภาพเสียง

ผู้สูงอายุที่ฝึกการหายใจและการ

เปล่งเสียงอย่างถูกวิธีอย่างต่อเนื่อง มักมีความสามารถในการควบคุมเสียงพูดได้ดีขึ้น เสียงมีพลังและกังวานมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานศึกษาที่พบว่า ผู้ที่ใช้เสียงเป็นประจำ เช่น นักร้องหรือนักเทศน์ มักมีการเสื่อมของเสียงช้ากว่าคนทั่วไป การดูแลเสียงจึงไม่ใช่เพียงเพื่อความไพเราะ แต่เป็นการดูแลระบบหายใจ กล้ามเนื้อ และหัวใจไปพร้อมกัน

ตลอดระยะเวลา ๑๐ ปีที่ผ่านมา วงประสานเสียงศาลาหาญหนุ่มสาวน้อยน้อย (Salaya Tiny Young Chorus, STYC) ได้ก้าวผ่านความท้าทายและสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้สูงอายุมากมาย ทั้งในด้านการส่งเสริมสุขภาพกายและจิตใจ การกระตุ้นสมอง และการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม วงไม่ได้เป็นเพียงเวทีสำหรับแสดงความสามารถทางดนตรีเท่านั้น แต่ยังเป็นพื้นที่ที่สมาชิกได้เรียนรู้การใช้เสียงอย่างถูกต้อง สร้างความมั่นใจ และตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง การดำเนินงานตลอดทศวรรษที่ผ่านมาแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการรวมกลุ่มฝึก

ซ้อมและแสดงร่วมกันผ่านเสียงเพลงสามารถส่งเสริมคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน ทั้งในแง่สุขภาพร่างกาย จิตใจ และสังคม เสียงเพลงของ STYC จึงไม่ใช่เพียงบทเพลงที่ประสานกันอย่างงดงาม หากยังสะท้อนพลังชีวิตของผู้สูงอายุ กิจกรรมนี้ช่วยให้พวกเขาารู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มีบทบาท และมีพื้นที่ในการสร้างสรรค์สิ่งงดงามร่วมกับผู้อื่น

การร้องเพลงประสานเสียงในมุมมองของ STYC จึงเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์แห่งการเยียวยา เสียงแต่ละเสียงที่ประสานกันไม่เพียงก่อให้เกิดความงดงามทางดนตรี แต่ยังเป็นพลังชีวิตที่ช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถชราด้วยศักดิ์ศรีและมีความสุขอย่างแท้จริงสำหรับประเทศไทย วง “Salaya Tiny Young Chorus” เป็นตัวอย่างชัดเจนของการใช้ดนตรีเป็นเครื่องมือส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุอย่างยั่งยืน ไม่ว่าจะมองในแง่ของการออกกำลังกาย การกระตุ้นสมอง หรือการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม เสียงเพลงได้พิสูจน์ให้เห็นว่ามนุษย์สามารถ “ชราด้วยศักดิ์ศรี และมีสุขภาพดีด้วยเสียงหัวใจ”

เอกสารอ้างอิง

- Bamford, A., & Clift, S. (2007). *Music, Health and Wellbeing: Exploring the Connections*. Canterbury Christ Church University.
- Chanda, M. L., & Levitin, D. J. (2013). The neurochemistry of music. *Trends in Cognitive Sciences*, 17(4), 179-193.
- Felten, D. L. (1991). *Psychoneuroimmunology: Interactions between the brain and the immune system*. Annual Review of Psychology.
- Graham, C. (n.d.). *Music and the body*. University of London.
- Khansari, D. N. (1990). Effects of stress on the immune system. *Immunology Today*, 11(5), 170-175.
- Merzenich, M. M. (2001). Cortical plasticity contributing to child development and learning. *Progress in Brain Research*, 138, 141-151.
- World Health Organization. (2002). *Active Ageing: A Policy Framework*. Geneva: WHO.

เสียงเพลงแห่งการต่อต้าน (๓) Giuseppe Verdi เมื่อศิลปินกลายเป็น สัญลักษณ์แห่งชาติ

เรื่อง:
กฤตยา เชื่อมวราศาสตร์ [Krittaya Chuamwasart]
นักข่าวอิสระ

คุณเคยคิดไหมว่า... การที่ชื่อของคุณกลายเป็นคำขวัญทางการเมืองโดยที่คุณไม่ได้ตั้งใจ จะเป็นการรู้สึกอย่างไร?

วันที่ ๓๐ มกราคม ค.ศ. ๑๙๐๑ ขณะที่รถศพกำลังเคลื่อนโลงศพของ Giuseppe Verdi (1813-1901) ไปยังสุสานในมิลาน ผู้ชนนับพันคนได้รวมตัวกันเพื่อส่งนักประพันธ์เพลงชาวอิตาลีผู้ยิ่งใหญ่ที่สุดในศตวรรษที่ ๑๙

ขณะที่ขบวนศพเคลื่อนผ่านเมือง สิ่งที่เกิดขึ้นทำให้ทุกคนต้องหยุดหายใจ... ผู้คนที่รออยู่ริมทางเริ่มร้องเพลง “Va, pensiero” จากอุปรากรเรื่อง Nabucco พร้อมกัน “โอบย่นไปเกิดความคิดเอ๋ย บน

ปีกสีทอง... ไต่ประเทศอันงดงามของฉันทิ์สูญหายไป”

เพลงที่ประพันธ์ขึ้นเกือบ ๖๐ ปีก่อน เพลงที่เคยเป็นเสียงของคนที่ปรารถนาให้อิตาลีเป็นอิสระ บัดนี้กลายเป็นบทสวดอาลัยแด่ชายผู้หนึ่งที่ชีวิตและผลงานถูกผูกโยงกับชะตากรรมของชาติอย่างแยกไม่ออก

แต่คำถามที่น่าสนใจคือ... Verdi เลือกที่จะเป็นสัญลักษณ์ทางการเมืองด้วยตัวเองหรือไม่? หรือเขาถูกเลือก?

จากความสูญเสียสู่ “Va, pensiero”

ก่อนที่ Giuseppe Verdi จะกลายเป็น “อนุสาวรีย์แห่งชาติ” เขาเป็นเพียงชายหนุ่มที่กำลังจรมตั้ง

สู่ความสิ้นหวัง

ระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๓๘-๑๘๔๐ ชีวิตของเขาพังทลาย ลูกทั้งสองคน Virginia และ Icilio เสียชีวิตตามมาด้วยการจากไปของภรรยา Margherita ในเวลาไม่กี่ปี และในปี ค.ศ. ๑๘๔๐ โอเปร่าเรื่องที่สองของเขา *Un giorno di regno* กลายเป็นความล้มเหลวครั้งใหญ่

Verdi จมอยู่ในภาวะซึมเศร้าอย่างยากจะหวนคืน จนกระทั่งวันหนึ่งในฤดูหนาวปี ค.ศ. ๑๘๔๑ เพื่อนร่วมงานยื่นกรานให้เขาพิจารณาสร้างโอเปร่าจากบทประพันธ์ของกวี Temistocle Solera

หลายปีต่อมา Verdi เล่าว่า “หนังสือเล่มนั้นเปิดออกขณะที่มัน

บ้านเกิดของ Giuseppe Verdi

ร่วงลง และโดยไม่รู้ตัว ฉันก็จ้องมองหน้ากระดาษที่อยู่ตรงหน้า และอ่านบรรทัดนี้: *Va, pensiero, sull'ali dorate* - ‘จงไปเกิดความคิดเอ๋ย บนปีกสีทอง’ และฉันก็ไม่สามารถนำมันออกจากหัวได้เลย”

บรรทัดเดี่ยวนี้อันเปลี่ยนชีวิตของเขา และเปลี่ยนประวัติศาสตร์อิตาลีไปตลอดกาล

Nabucco: เมื่อเพลงกลายเป็นการประท้วง

เรื่องราวของ *Nabucco* เล่าถึงชาวยิวที่ถูกเนบูคัดเนสซาร์ ทหารราชแห่งบาบิโลน พิชิตเยรูซาเล็มและเนรเทศไปยังบาบิโลน แต่สำหรับชาวอิตาลีในปี ค.ศ. ๑๘๔๒ คำโครของเรื่องนั้นสะท้อนชะตากรรมและสิ่งที่

ชาวอิตาลีเผชิญอย่างยากจะปฏิเสธ:

- ชาวยิว = ชาวอิตาลี ที่ถูกปกครองโดยคนต่างชาติต่างภาษา
- เนบูคัดเนสซาร์ = จักรวรรดิออสเตรีย ผู้เข้ามาปกครองและกดขี่
- บาบิโลน = การสูญเสียอิสรภาพ

วันที่ ๙ มีนาคม ค.ศ. ๑๘๔๒ เมื่อ *Nabucco* เปิดการแสดงรอบปฐมทัศน์ที่โรงละคร La Scala ในมิลาน สิ่งที่เกิดขึ้นทำให้เจ้าหน้าที่ออสเตรียตกใจ

เมื่อถึงองก์ที่สาม คณะนักร้องประสานเสียงเริ่มขับร้อง “Chorus of the Hebrew Slaves” - ทาสชาวฮีบรูกำลังคร่ำครวญถึงการสูญเสียบ้านเกิดเมืองนอน

*“Va, pensiero, sull'ali dorate
ไอ้ ประเทศอันดงามของฉัน*

ที่สูญหายไป”

ผู้ชมตระหนักได้ว่า เรื่องราวของอุปรากรตรงหน้า ไม่ใช่เพียงเรื่องราวของชาวยิวโบราณ แต่เป็นภาพสะท้อนชะตากรรมและเสียงแห่งแรงบันดาลใจถึงอิสรภาพของบ้านเกิดเมืองนอน

หลังจากนั้น แม้จะมีกฎเกณฑ์อันเข้มงวดของออสเตรีย แต่ไม่มีใครสามารถหยุดได้ เพลงนี้กลายเป็นเพลงประจำการปฏิวัติอย่างไม่เป็นทางการไปเสียแล้ว

อิตาลีที่แตกแยก: บริบทที่ต้องเข้าใจ

เพื่อเข้าใจว่าทำไม *Nabucco* จึงทรงพลังเช่นนี้ เราต้องย้อนกลับไปดูอิตาลีในช่วงนั้น

ในศตวรรษที่ ๑๘ เมื่อมีคนถาม

คำขวัญ “Viva V.E.R.D.I.” บนกำแพงในมิลาน

ชายแปลกหน้าในร้านกาแฟมิลานว่าเขาเป็นชาวต่างชาติหรือไม่ เขาตอบว่า “ไม่ใช่” พวกเขาถามว่า “*จันคุณต้องเป็นชาวมิลาน*” เขาปฏิเสธอีกครั้ง พวกเขาสับสน “*ถ้าไม่ใช่ชาวมิลานก็ต้องเป็นชาวต่างชาติสิ*”

เขาตอบอย่างมั่นใจ “*ผมเป็นชาวอิตาลี... และคนอิตาลีในอิตาลีไม่มีทางเป็นชาวต่างชาติได้*”

ในยุคนั้น “อิตาลี” เป็นเพียงแนวคิด ไม่ใช่ประเทศ คาบสมุทรอิตาลีถูกแบ่งออกเป็นส่วนต่าง ๆ ภายใต้อาณาธิปไตยของชาติต่าง ๆ

- ออสเตรีย สเปน ฝรั่งเศส และรัฐสันตะปาปา

หลังจากความพ่ายแพ้ของนโปเลียนในปี ค.ศ. ๑๘๑๕ ออสเตรียเสริมกำลังเหนืออิตาลีตอนเหนือ แต่กระแสนิยมก็เริ่มแผ่ขยาย ชาวอิตาลีหลายคนปรารถนาชาติของตนเอง และเริ่มต่อสู้ตั้งแต่ทศวรรษ ๑๘๔๐ จนได้รับเอกราชสมบูรณ์ในปี ค.ศ. ๑๘๗๐ การต่อสู้นี้เรียกว่า *Il Risorgimento* (อิล ริซอร์จิเม็นโต)

- “การฟื้นคืนชีพ”

และดนตรีของ Verdi เปรียบเสมือนเพลงประจำของการต่อสู้นี้

V.E.R.D.I. - เมื่อชื่อกลายเป็นอาวุธ

ในทศวรรษ ๑๘๕๐ สิ่งมหัศจรรย์เกิดขึ้น วลี “Viva Verdi!” (แวร์ดี จงเจริญ!) เริ่มปรากฏบนกำแพงทั่วอิตาลี ผู้คนตะโกนในการเดินขบวน ในการแสดงโอเปร่า ในที่สาธารณะ ดูเหมือนเป็นเพียงการเชียร์นักประพันธ์เพลงที่พวกเขารัก แต่จริง ๆ แล้ว นี่คือการต่อสู้

V.E.R.D.I. = **V**ittorio **E**manuele **R**e **D**'Italia (วิกเตอร์ เอ็มมานูเอล กษัตริย์แห่งอิตาลี)

การตะโกน “Viva Verdi!” คือการเรียกร้องให้อิตาลีรวมเป็นหนึ่ง ภายใต้อาณาธิปไตยวิกเตอร์ เอ็มมานูเอล ไม่ใช่ภายใต้ ออสเตรีย!

ความคิดสร้างสรรค์นี้ทำให้ผู้รักชาติสามารถแสดงความรู้สึกทางการเมืองได้โดยไม่ถูกจับ ใครจะไปห้ามคนชื่นชมศิลปินได้ล่ะ?

Verdi เองรู้สึกอย่างไรกับการที่ชื่อของเขากลายเป็นอาวุธทางการเมือง? น่าเสียดายที่เราไม่มีหลักฐานชัดเจน แต่เรารู้ว่าเขาสนับสนุน *Risorgimento* อย่างแน่นอน

ศิลปินในสนามรบ: Verdi กับการเมือง

การที่ Verdi รู้สึกอย่างไรต่อ *Risorgimento* ไม่ได้เป็นความลับ ในปี ค.ศ. ๑๘๔๘ เมื่อการปฏิวัติปะทุขึ้นทั่วคาบสมุทร เขาเขียนถึงเพื่อนอย่างกระตือรือร้น

“*ขอถวายเกียรติแด่วีรบุรุษเหล่านี้... ชั่วโมงแห่งการปลดปล่อยของอิตาลีได้มาถึงแล้ว*”

เขาไม่ได้เพียงแต่พูด แต่ยังลงมือทำ

ปี ค.ศ. ๑๘๔๘: Giuseppe Mazzini ผู้นำ *Risorgimento* ชวนเขาแต่งเพลงรักชาติ *Suona la tromba* (เสียงทรัมเป็ตดังขึ้น) โดยมี Goffredo Mameli ผู้ประพันธ์เนื้อเพลงชาติอิตาลีในอนาคตเป็นผู้เขียนเนื้อร้อง

ปี ค.ศ. ๑๘๔๙: โอเปร่า *La battaglia di Legnano* ของเขา เล่าถึงการต่อสู้เพื่ออิสรภาพในอดีต ขณะแสดงที่โรม (ที่ Mazzini เพิ่ง สถาปนาสาธารณรัฐโรมัน) ผู้คน ตะโกน “Long Live Italy! Long Live Verdi!” จนการแสดงต้องหยุด แต่ Verdi ไม่ได้เป็นนักปฏิวัติ หัวรุนแรง เขาเป็นนักอุดมคติที่ต้อง ทำงานภายในระบบ

การซ่อนข้อความในโอเปร่า: ศิลปะแห่งการหลีกเลี่ยงเซ็นเซอร์

ออสเตเรียมีการเซ็นเซอร์เข้มงวด ศิลปินไม่สามารถพูดถึงการเมือง ปัจจุบันได้โดยตรง ดังนั้น Verdi จึงใช้วิธีเล่าเรื่องในอดีต แต่ให้ผู้ชม เห็นปัจจุบัน

I Vespri Siciliani (1855) เล่าถึงการกบฏของชาวซิซิลีในปี ค.ศ. ๑๒๘๒ ต่อต้านการปกครอง แต่ผู้ชมรู้ว่ามันเกี่ยวกับการต่อต้านออสเตรีย

ตัวละคร Giovanni da Procida ร้องว่า:

“โอ้ ปาแลร์โม

ดินแดนแห่งความศรัทธาของข้า
จงเรียกความภาคภูมิใจของเจ้า

จากอารมณ์อันน่าละอาย
ในความรุ่งโรจน์แต่ก่อนเก่า
ให้กลับมาเปล่งประกายอีกครั้ง”

ใคร ๆ ก็รู้ว่านี่ไม่ได้พูดถึง Palermo เท่านั้น แต่พูดถึงอิตาลี ทั้งหมด

Don Carlo (1867) วิพากษ์อำนาจของศาสนจักรผ่านการต่อสู้ระหว่างกษัตริย์ฟิลิปที่ ๒ กับ Grand Inquisitor

นักเขียนชาวอิตาลี Marco Marcelliano Marcello เขียนว่า

“ประชาชนในเมืองต่าง ๆ ของอิตาลี ต่างหลงใหลในท่วงท่าของอันไพเราะและชัดเจนเหล่านี้ด้วยความโลภอันน่าอัศจรรย์ และพวกเขาที่ร่วมร้องเพลงด้วยความสมัคใจ... เผชิญหน้ากับความจริงอันน่า

สะพรึงกลัวในปัจจุบัน ด้วยความปรารถนาถึงอนาคตอันสดใส”

จากศิลปินสู่สัญลักษณ์: ราคาที่ต้องจ่ายของชื่อเสียง

เมื่ออิตาลีรวมชาติสำเร็จในปี ค.ศ. ๑๘๖๑ นายกรัฐมนตรีคนแรก Count Camillo Benso of Cavour ชวน Verdi เข้าทำงานการเมืองอย่างจริงจัง

Verdi ตกลง แต่เขารู้สึกอึดอัด หลังจากเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่นาน เขาลาออกเพื่อกลับไปทำดนตรี จากการเมืองไม่ใช่ที่ของเขา แต่ในปี ค.ศ. ๑๘๗๔ กษัตริย์วิกเตอร์ เอ็มมานูเอลที่ ๒ แต่งตั้งเขาเป็นวุฒิสมาชิก - การยอมรับอย่างเป็นทางการว่า เขาคือ “อนุสาวรีย์แห่งชาติ”

เวลานั้น Verdi มีชื่อเสียงทัดเทียม Giuseppe Garibaldi วีรบุรุษทางทหารของ Risorgimento โอเปร่าของเขากลายเป็นสัญลักษณ์สากล

โอเปร่า *La battaglia di Legnano* การต่อสู้เพื่ออิสรภาพ

Casa Verdi บ้านพักที่เขาสร้างขึ้นเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๘๙ ในเมืองมิลาน เพื่อเป็นที่พักพิงของศิลปินและนักดนตรีจนถึงทุกวันนี้

ของ *italianità* - ความเป็นอิตาลี”
 แต่นี่หมายความว่า เขาไม่ใช่
 ของตัวเองอีกต่อไป เขาเป็นของชาติ

ชีวิตส่วนตัวของชายผู้กลายเป็นตำนาน

ท่ามกลางชื่อเสียงและแรงกดดัน
 ทางการเมือง Verdi พยายามรักษา
 ชีวิตส่วนตัว

ปี ค.ศ. ๑๘๕๙ เขาแต่งงานกับ
 Giuseppina Strepponi นักร้องโอเปร่า
 ที่เขาคบหากันมานานตั้งแต่ปี ค.ศ.
 ๑๘๔๙ ทั้งคู่อาศัยอยู่ด้วยกันที่เมือง
 Busseto ซึ่งก่อให้เกิดเรื่องอื้อฉาวใน
 ชุมชนท้องถิ่น (การอยู่ด้วยกันก่อน
 แต่งงานถือเป็นเรื่องใหญ่ในยุคนั้น)

ตลอดอาชีพของเขา Verdi
 ทำทนายเกณฑ์การประพันธ์โอเปร่า
 ด้วยการสร้างตัวละครที่เปี่ยมอารมณ์
 และเรื่องราวที่ซับซ้อน ผลงานของ
 เขาสำรวจธีมเรื่องอำนาจ ความรัก
 และการทรยศหักหลังอย่างลึกซึ้ง

ในปี ค.ศ. ๑๘๙๓ โรงละคร La
 Scala จัดแสดง *Falstaff* โอเปร่า
 ตลกเรื่องสุดท้ายของเขาที่อิงจากบท
 ประพันธ์ของ Shakespeare - ซึ่ง
 เรื่องราวของงานชิ้นนี้เสมือนล้อเลียน
 ตัวเองอย่างตลกขบขันและถ่อมตน

มรดกที่ยังคงดังกึกก้อง

เมื่อ Verdi เสียชีวิตในปี ค.ศ.
 ๑๙๐๑ รัฐบาลอิตาลีแสดงความ
 เสียใจต่อการสูญเสีย “หนึ่งใน
 อัจฉริยะภาพระดับชาติ”

แต่มรดกของเขาซับซ้อนกว่านั้น
 ปี ค.ศ. ๑๙๕๖ หลังสงครามโลก
 ครั้งที่สอง โรงละคร La Scala เปิด
 ทำการอีกครั้งด้วยคอนเสิร์ตที่มี
 “Chorus of the Hebrew Slaves”
 โดย Arturo Toscanini วาทยกรผู้
 ต่อต้านฟาสซิสต์ เป็นผู้อำนวยการเพลง

ปี ค.ศ. ๒๐๑๑ ครบรอบ ๑๕๐
 ปีการรวมชาติ Riccardo Muti

นำแสดงเพลงนี้อีกครั้ง ผู้ชมยืนขึ้น
 ร้องตาม

แต่นักวิชาการบางคนเริ่มตั้ง
 คำถาม...

**ตำนาน vs. ความจริง: จักกักเถียง
 ทางวิชาการ**

ในช่วงไม่กี่ทศวรรษที่ผ่านมา
 นักประวัติศาสตร์เริ่มตั้งคำถามถึง
 เรื่องเล่าที่ว่า Verdi เป็น “บิดาแห่ง
 ปิตุภูมิ” ตั้งแต่แรก

พวกเขาโต้แย้งว่า
 • ความเชื่อมโยงระหว่าง Verdi
 กับ Risorgimento อาจพัฒนา
 ขึ้นภายหลัง โดยรัฐใหม่ที่ต้องการ
 “ตำนานก่อตั้ง”

• Verdi อาจไม่ได้ตั้งใจให้
Nabucco เป็นการเมืองตั้งแต่แรก
 - แควโอเปร่าเกี่ยวกับพระคัมภีร์
 แต่บริบททางสังคมทำให้กลายเป็น
 เป็นการเมือง

• ผู้ฟังเป็นคนสร้างความหมาย
ทางการเมือง ไม่ใช่ศิลปิน

นี่คือคำถามที่น่าสนใจ: ถ้าผู้คน
เลือกให้งานศิลปะเป็นสัญลักษณ์
ทางการเมือง มันก็คือสัญลักษณ์
ทางการเมือง - ไม่ว่าจะศิลปินจะ
ตั้งใจหรือไม่?

แต่แม้จะมีการถกเถียง ไม่มีใคร
ปฏิเสธได้ว่า ผลงานของ Verdi มีผล
กระทบทางวัฒนธรรมต่อกระบวนการ
รวมชาติและการสร้างชาติอิตาลี

บทเรียนจาก “อนุสาวรีย์แห่งชาติ”

เรื่องราวของ Giuseppe Verdi
สอนให้เราเห็นหลายสิ่ง

ศิลปินมีชีวิตของตัวเอง หลังจาก
ที่ศิลปินสร้างมันขึ้นมา ผู้ฟังเป็นคน
ให้ความหมาย และความหมายนั้น
อาจเกินกว่าที่ศิลปินตั้งใจ

การเป็นสัญลักษณ์มีราคา Verdi
กลายเป็น “อนุสาวรีย์แห่งชาติ” แต่
ต้องแลกมาด้วยความเป็นส่วนตัว
ชีวิตและผลงานของเขาไม่ใช่ของเขา
อีกต่อไป แต่เป็นของชาติ

การต่อต้านผ่านสัญลักษณ์มี
พลัง การใช้เรื่องราวในอดีตเพื่อพูด
ถึงปัจจุบัน การซ่อนข้อความในงาน
ศิลปะ เป็นวิธีหลีกเลี่ยงเซ็นเซอร์ที่
ชาญฉลาด

ความหมายของงานศิลปะเปลี่ยน
ไปตามบริบท “Va, pensiero” เคย
เป็นเพลงของการปลดปล่อย แต่ต่อ
มาถูกใช้โดยกลุ่มต่าง ๆ - รวมถึงกลุ่ม
ชาตินิยมหัวรุนแรง ซึ่งเป็นตัวอย่าง
ที่ชัดเจนว่าศิลปินไม่สามารถควบคุม
ความหมายของงานตัวเองได้

คำถามที่ยังคงค้างคา

ในยุคที่เราเผชิญกับคำถามเรื่อง
บทบาทของศิลปินต่อสังคม เรื่องราว
ของ Verdi เตือนเราว่า:

ศิลปินมีหน้าที่ต้องเป็นสัญลักษณ์

ภาพพิมพ์แกะสลัก แสดงภาพของ Verdi กำลังนั่งอยู่ที่เปียโน
ซึ่งสร้างขึ้นในปี ค.ศ. ๑๘๙๔ โดย Achille Beltrame
(1871-1945) ศิลปินชาวอิตาลี

ทางการเมืองหรือไม่ ถ้าผู้คนต้องการ?

เมื่องานศิลปะถูกใช้โดยกลุ่มที่เรา
ไม่เห็นด้วย ศิลปินควรทำอย่างไร?

ชาตินิยมของ Verdi ที่ปลด
ปล่อยในศตวรรษที่ ๑๙ กับชาตินิยม
ที่แบ่งแยกในศตวรรษที่ ๒๑ ต่าง
กันอย่างไร?

บางทีคำตอบไม่ได้อยู่ที่ Verdi
หากแต่อยู่ที่เรา ผู้ฟังในแต่ละยุคสมัย
ที่เลือกว่าจะใช้งานศิลปะเพื่ออะไร

Verdi ไม่ได้ขจัดจักรวรรดิ
ออสเตรียด้วยโน้ตดนตรี แต่เขาได้
ให้เสียงแก่คนที่ไร้เสียง ให้ภาษา
แก่ความรู้สึกที่พูดไม่ออก และให้
ความหวังแก่คนที่กำลังมีตมจน
หาทางออกไม่ได้

และนั่นคือพลังแท้จริงของ “เพลง
ที่กลายเป็นชาติ”

เส้นเวลา: จากความสูญเสียสู่ตำนาน

ค.ศ. ๑๘๑๓: เกิดที่ Roncole
หมู่บ้านเล็ก ๆ ใกล้ Busseto ใน
แคว้นปาร์มา บุตรชายของเจ้าของ
โรงแรม

ค.ศ. ๑๘๒๒ (อายุ ๙ ขวบ):
เริ่มเล่นออร์แกนในโบสถ์ท้องถิ่น
ดึงดูดความสนใจของ Antonio
Barezzi เศรษฐีที่รักดนตรี ผู้กลายเป็น
ผู้อุปถัมภ์

ค.ศ. ๑๘๓๖: แต่งงานกับ
Margherita Barezzi บุตรสาว
ของผู้อุปถัมภ์

ค.ศ. ๑๘๓๘-๑๘๔๐: ช่วงเวลา
ที่มีตมจนที่สุดในชีวิต - สูญเสียลูก
สองคนและภรรยา โอเปร่าเรื่องที่
สอง *Un giorno di regno* ล้มเหลว
จนตั้งสู่ภาวะซึมเศร้า

ค.ศ. ๑๘๔๑: พบต้นฉบับ
Nabucco โดยบังเอิญ อ่านบรรทัด

“Va, pensiero” และไม่สามารถหยุดคิดถึงมันได้

๙ มีนาคม ๑๘๕๒: *Nabucco* เปิดการแสดงรอบปฐมทัศน์ที่ La Scala ประสบความสำเร็จอย่างล้นหลาม และจัดการแสดงถึง ๖๔ ครั้งในปีแรก Verdi วัย ๒๘ ปี กลายเป็นซูเปอร์สตาร์ที่ใครก็รู้จัก

ค.ศ. ๑๘๕๔: *Ernani* - หมวกจากโอเปร่านี้กลายเป็นสัญลักษณ์ของกบฏชาวมิลาน

ค.ศ. ๑๘๕๘: สนับสนุนการปฏิวัติอย่างเปิดเผย แต่ง *Suona la tromba* ตามคำแนะนำของ Mazzini

ค.ศ. ๑๘๕๙: *La battaglia di Legnano* แสดงที่โรม ขณะที่ Mazzini สถาปนาสาธารณรัฐโรมัน ผู้ชมตะโกน “Long Live Italy! Long Live Verdi!”

ทศวรรษ ๑๘๕๐: “Viva Verdi!” กลายเป็นรหัสลับสำหรับ “Viva Vittorio Emanuele Re D’Italia!”

ค.ศ. ๑๘๕๑-๑๘๕๓: ปีแห่งความรุ่งโรจน์ - เปิดตัว *Rigoletto*, *Il Trovatore* และ *La Traviata* สามผลงานอมตะที่โลกหลงรัก

ค.ศ. ๑๘๕๕: *I Vespri Siciliani* - ใช้เรื่องราวในอดีตเพื่อวิพากษ์

ปัจจุบัน

ค.ศ. ๑๘๕๙: แต่งงานกับ Giuseppina Strepponi หลังจากคบหากันมา ๑๐ ปี

ค.ศ. ๑๘๖๑: ราชอาณาจักรอิตาลีถือกำเนิด Verdi เข้าร่วมการเมืองตามคำแนะนำของ Cavour แต่ไม่นานก็ลาออก

ค.ศ. ๑๘๖๗: *Don Carlo* - วิพากษ์ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนจักรกับรัฐ

ค.ศ. ๑๘๗๑: *Aida* เปิดตัวในอียิปต์ กลายเป็นหนึ่งในโอเปร่าที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในโลก

ค.ศ. ๑๘๗๔: กษัตริย์วิกเตอร์ เอ็มมานูเอลที่ ๒ แต่งตั้งให้เป็นวุฒิสมาชิก - การยอมรับอย่างเป็นทางการว่าเขาคือ “อนุสาวรีย์แห่งชาติ”

ค.ศ. ๑๘๘๓: *Falstaff* โอเปร่าตลกเรื่องสุดท้าย อิงจาก Shakespeare - ภาพเหมือนตนเองที่ถ่อมตนและตลกขบขัน

๒๗ มกราคม ๑๙๐๑: เสียชีวิตที่ มิลาน รัฐสภาอิตาลีแสดงความเสียใจต่อการสูญเสีย “หนึ่งในอัจฉริยภาพระดับชาติ”

๓๐ มกราคม ๑๙๐๑: ในงานศพ

Arturo Toscanini นำวงออร์เคสตราบรรเลง “Va, pensiero” ฟุ้งชนับพันร้องตาม

ศิลปะ เป็นของทุกคนที่ได้สัมผัส

วันที่ ๓๐ มกราคม ค.ศ. ๑๙๐๑ เมื่อฝูงชนร้อง “Va, pensiero” ส่ง Verdi พวกเขาไม่ได้แค่ส่งนักประพันธ์เพลงคนหนึ่ง แต่กำลังส่งส่วนหนึ่งของตัวเอง - ความหวัง ความฝัน และการต่อสู้ที่พวกเขาพร้อมกันฝ่าฟัน และนั่นอาจเป็นบทเรียนสำคัญที่สุด ศิลปะไม่ได้เป็นของศิลปินเพียงอย่างเดียว แต่เป็นของทุกคนที่ได้สัมผัสถึง

ในโลกที่เต็มไปด้วยความแบ่งแยก เรื่องราวของชายคนหนึ่งที่เขียนเพลงเกี่ยวกับชาวยิวในบาบิโลน แล้วกลายเป็นเพลงของชาวอิตาลี ภายใต้ออสตรีเรีย และในที่สุดกลายเป็นเพลงของมนุษยชาติทั้งหมดที่ปรารถนาอิสรภาพ เตือนเราว่า บางครั้งศิลปะที่ทรงพลังที่สุด ไม่ใช่ศิลปะที่บอกเราว่าต้องคิดอย่างไร แต่เป็นศิลปะที่ให้เราได้มีพื้นที่ในการรู้สึกร่วมกัน

และนั่นคือพลังแท้จริงของ “โอเปร่าแห่งการรวมชาติ”

ที่มา

- <https://interlude.hk/verdi-a-true-revolutionary-a-true-romantic/>
- <https://shs.hal.science/halshs-00820302v1/document>
- <https://www.kennedy-center.org/education/resources-for-educators/classroom-resources/media-and-interactives/artists/verdi-giuseppe/>
- <https://www.thecollector.com/giuseppe-verdi-bard-risogrimneto/>
- <https://lithub.com/the-time-giuseppe-verdi-battled-actual-censorship/>
- <https://www.berliner-philharmoniker.de/en/stories/9-facts-about-verdi/>
- <https://www.wqxr.org/story/161719-top-10-politically-charged-moments-verdis-operas/>
- <https://oll.libertyfund.org/publications/reading-room/2022-11-22-authority-and-oppression-in-verdi-s-operas>
- <https://www.theguardian.com/music/2013/oct/07/verdi-the-revolutionary-separate-fact-from-fiction>

Yamaha Acoustic Instruments

B **Bösendorfer**
DER KLANG, DER BERÜHRT

 YAMAHA
Live with Music

 th.yamaha.com   [YamahaMusicThailand](#)

“A true **victory**
is a victory over oneself.”

A. Jutanugarn

SCG congratulates **Pro May-Ariya Jutanugarn**
The winner of LPGA Championships

Always with YOU

Because we believe that your time is precious
**We're determined to fulfil each and
Every One of Your Moments in Life with Happiness**

 [thaibev](#) | www.thaibev.com

MEMBER OF
**Dow Jones
Sustainability Indices**

In Collaboration with RobecoSAM

Member of DJSI Emerging Markets
Category – Food, Beverage & Tobacco
Industry Group

ThaiBev
